The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, OCTOBER 26, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

85. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 26. OKTOBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A
tālrunis 544-4278

Pēdējā brīdī, bet tomēr!

ASV SENĀTS PIEŅĒMIS BALTIJAS VALSTU REZOLŪCIJU

Šestdien, 22. oktobrī, ASV 89. kongress pabeidza savu sesiju un izbeidza darbību, lai pēc 8. novembra vēlēšanām jaunā sesijā sanāktu 90. kongress, kuŗš iepriekšējā iesāktās lietas vairs neapstrādās.

Pēdējās 24 stundās saņēmis ap 2000 vēstuļu un telegrammu, kuŗās rakstītāji prasa Baltijas valstu rezolūcijas apskatīšanu, senāta majoritātes vadītājs senātors Mansfīlds sesijas pēdējā dienā visai negaidīti nodeva nobalsošanai t. s. Monogana rezolūciju, kuŗu pag. gada 21. jūnijā jau bija pieņēmis ASV tautas vietnieku nams kā Con. Res. 416 un šāgada 15. septembrī apstiprinājusi senāta ārlietu komisija, nododot to kopsenāta izlemšanai. Tā 22. oktobŗa sēdē senāts vienbalsīgi pieņēma šo deputāta Monogana iesniegto rezolūciju, kuŗa prasa aktīvāku ASV iestāšanos par tautu pašnoteikšanās tiesību atjaunošanu Baltijas valstīs.

Priecājoties par šo panākumu, kas gūts ilgā un neatlaidīgā darbā, organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States sirsnīgi pateicas visiem, kas pielikuši roku šai lielajā kopīgajā darbā, un lūdz tagad nepiemirst arī pieklājības pienākumu — aizrakstīt senāta ārlietu komisijas vadītājam senātoram Fulbraitam un senāta majoritātes vadītājam senātoram Mansfīldam pateicības vēstules.

Piezīmējams, ka rezolūcijas iesniedzējs deputāts J. S. Monogans tautas vietnieku namā pārstāv Konektiketas 5. iecirkni un, līdzīgi pārējiem deputātiem, 8. novembŗa vēlēšanās pārvēlams. Šī iecirkņa latvieši var viņu vēlēšanās ar savu balsi atbalstīt, bet pārējie, nododot balsis, atcerēties tos kandidātus, kas neapšaubāmi apliecinājuši mums un mūsu lietai savu labvēlību.

Jāpastiprina nacionālpolitiskā darbība

LATVIJAS ATJAUNOŠANAS KOMITEJAS EIROPAS CENTRA DELEGĀTU SAPULCE LONDOŅĀ

LAK EC delegāti 15. un 16. oktobrī pulcējās Anglijas galvaspilsētā Londoņā savā kārtējā sesijā, kuŗā ieradās 22 dažādu centrālo organizāciju un politisko partiju pārstāvji no Anglijas, Beļģijas, Dānijas, Francijas, Holandes, Šveices, Vācijas un Zviedrijas. Sesiju atklāja LAK EC pr-dis J. Ranka (Anglija), apsveicot sabraukušos delegātus un ar ziediem suminot līdzgadējo centra locekli Mildu Salno, kuŗai nesen piepildījās 30 mūža gadu. Ar klusuma brīdi sesijas dalībnieki piemin ēja nelaikā mūžībā aizsaukto Dānijas latviešu delegātu Imantu Reitmani un nule „svētajā birzī" iegājušo gleznotāju Niklāvu Strunki. Apsveikumus bija sūtījuši Brīvās pasaules latviešu apvienības, Komitejas Latvijas brīvībai un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā priekšsēži.

Sesijas darbiniekus uzrunāja galējībām. Jūsu vienprātībā un patiesa demokratisma garā pacietīgi lēmumi būs liels atbalsts ne tikai manā, bet visu mūsu diplomātisko pārstāvju darbā."

„Pēc vairāku gadu atstarpes LAK EC atkal pulcējas savai sesijai Londoņā. Tagad šī vide Londoņā kļuvusi citādāka, jo vairs nav nedz romantiskais, nedz revolūcionārais laikmets pirms pirmā pasaules kara, nedz brīvības gadi starpkaŗu laikmetā, bet gan laikmets pēc otra pasaules kara. Vide, kuŗā dzīvojam, ir piesātināta patiesas demokratijas, un mūsu vienīgais ceļš ir sekot tai, uzgriežot muguru visām labā vai kreisā spārna

Runas turpinājumā sūtniecības vadītājs pakavējās pie angļu trasijai Londoņā. Tagad šī vide Londoņā kļuvusi citādāka, jo vairs nav nedz romantiskais, nedz revolūcionārais laikmets pirms pirmā pasaules kara, nedz brīvības gadi starpkaŗu laikmetā, bet gan laikmets pēc otra pasaules kara. Vide, kuŗā dzīvojam, ir piesātināta patiesas demokratijas, un mūsu vienīgais ceļš ir sekot tai, uzgriežot muguru visām labā vai kreisā spārna

Sestdien, 22. oktobrī, ASV 89. kongress pabeidza savu sesiju un izbeidza darbību, lai pēc 8. novembŗa vēlēšanām jaunā sesijā sanāktu 90. kongress, kuŗš iepriekšējā iesāktās lietas vairs neapstrādās.

Pēdējās 24 stundās saņēmis ap 2000 vēstuļu un telegrammu, kuŗās rakstītāji prasa Baltijas valstu rezolūcijas apskatīšanu, senāta majoritātes vadītājs senātors Mansfīlds sesijas pēdējā dienā visai negaidīti nodeva nobalsošanai t. s. Monogana rezolūciju, kuŗu pag. gada 21. jūnijā jau bija pieņēmis ASV tautas vietnieku nams kā Con. Res. 416 un šāgada 15. septembrī apstiprinājusi senāta ārlietu komisija, nododot to kopsenāta izlemšanai. Tā 22. oktobŗa sēdē senāts vienbalsīgi pieņēma šo deputāta Monogana iesniegto rezolūciju, kuŗa prasa aktīvāku ASV iestāšanos par tautu pašnoteikšanās tiesību atjaunošanu Baltijas valstīs.

Priecājoties par šo panākumu, kas gūts ilgā un neatlaidīgā darbā, organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States sirsnīgi pateicas visiem, kas pielikuši roku šai lielajā kopīgajā darbā, un lūdz tagad nepiemirst arī pieklājības pienākumu — aizrakstīt senāta ārlietu komisijas vadītājam senātoram Fulbraitam un senāta majoritātes vadītājam senātoram Mansfīldam pateicības vēstules.

Piezīmējams, ka rezolūcijas iesniedzējs deputāts J. S. Monogans tautas vietnieku namā pārstāv Konektiketas 5. iecirkni un, līdzīgi pārējiem deputātiem, 8. novembŗa vēlēšanās pārvēlams. Šī iecirkņa latvieši var viņu vēlēšanās ar savu balsi atbalstīt, bet pārējie, nododot balsis, atcerēties tos kandidātus, kas neapšaubāmi apliecinājuši mums un mūsu lietai savu labvēlību.

Sestdien, 22. oktobrī, ASV 89. kongress pabeidza savu sesiju un izbeidza darbību, lai pēc 8. novembŗa vēlēšanām jaunā sesijā sanāktu 90. kongress, kuŗš iepriekšējā iesāktās lietas vairs neapstrādās.

Pēdējās 24 stundās saņēmis ap 2000 vēstuļu un telegrammu, kuŗās rakstītāji prasa Baltijas valstu rezolūcijas apskatīšanu, senāta majoritātes vadītājs senātors Mansfīlds sesijas pēdējā dienā visai negaidīti nodeva nobalsošanai t. s. Monogana rezolūciju, kuŗu pag. gada 21. jūnijā jau bija pieņēmis ASV tautas vietnieku nams kā Con. Res. 416 un šāgada 15. septembrī apstiprinājusi senāta ārlietu komisija, nododot to kopsenāta izlemšanai. Tā 22. oktobŗa sēdē senāts vienbalsīgi pieņēma šo deputāta Monogana iesniegto rezolūciju, kuŗa prasa aktīvāku ASV iestāšanos par tautu pašnoteikšanās tiesību atjaunošanu Baltijas valstīs.

Priecājoties par šo panākumu, kas gūts ilgā un neatlaidīgā darbā, organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States sirsnīgi pateicas visiem, kas pielikuši roku šai lielajā kopīgajā darbā, un lūdz tagad nepiemirst arī pieklājības pienākumu — aizrakstīt senāta ārlietu komisijas vadītājam senātoram Fulbraitam un senāta majoritātes vadītājam senātoram Mansfīldam pateicības vēstules.

Piezīmējams, ka rezolūcijas iesniedzējs deputāts J. S. Monogans tautas vietnieku namā pārstāv Konektiketas 5. iecirkni un, līdzīgi pārējiem deputātiem, 8. novembŗa vēlēšanās pārvēlams. Šī iecirkņa latvieši var viņu vēlēšanās ar savu balsi atbalstīt, bet pārējie, nododot balsis, atcerēties tos kandidātus, kas neapšaubāmi apliecinājuši mums un mūsu lietai savu labvēlību.

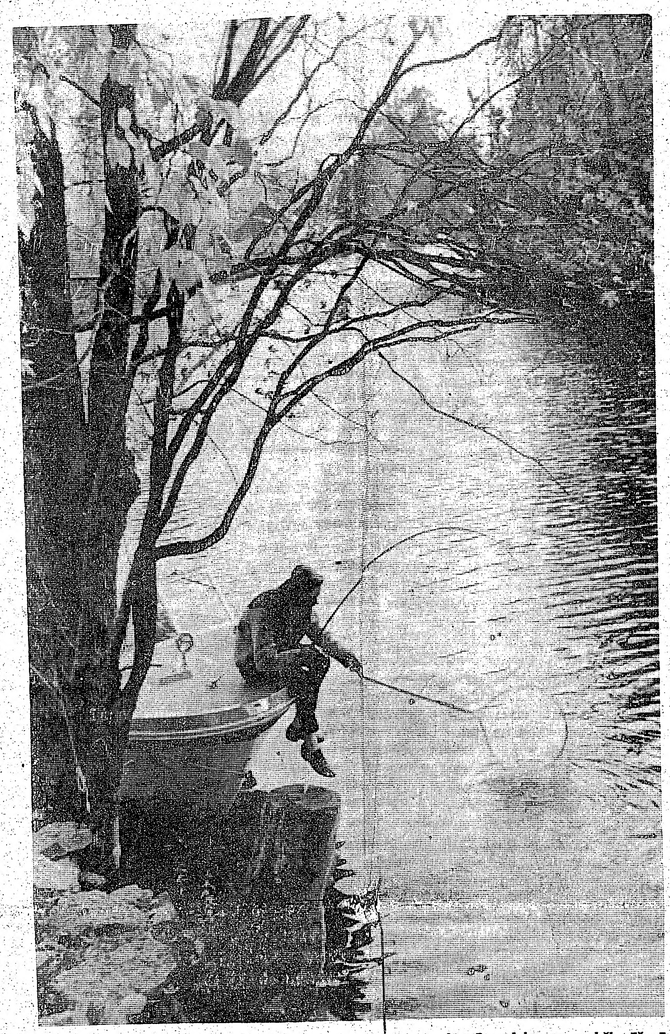

Atvadoties no skaistās vasaras, pēdējos sezonas prieka izbraukumā ar laivu un makšķerēšanā izbauda un ar brangu lomu, lielu pikreli pabeidz Jurģis Neimanis no Sv. Katrīnām. Uzņēmumā viņš vada un „kausē" savu lomu ķeselē Burntas upē. Foto: J. Liģers

Čikagas stila Pļujas svētki

Ik rudeni Čikagā notiek tautību izstāde, dēvēta par „Pļaujas svētkiem." Bijušās ostas noliktavas kurmet pusjūdzi garā telpa tad pārvēršas priecīgā smaržu, skaņu, krāsu un formu jukli, kaut arī katrs atsevišķais stends cenšas būt pasaule par sevi. „Čikagas jaukākā puse," pilsētas galvas sabiedrisko lietu asistents plkv. Džeks Reilijs teica, apstādamies te pie autentiskiem indiāņiem, te zilasiņainajām Anglijas meitām, „jo ikviens te lepns par zemi, no kuŗas cēlies; ikviens arī mācās, ka nedrīkst kļūt pārāk uzpūtīgs, jo redz, ka arī citām tautām ir skaistas rotas un slavējamas paražas." Pēc šiem vārdiem tā vien gribējās pievest viņu pie baltkrievu stenda, kur izkārta Austrumeiropas karte ar „etniskajām baltkrievu robežām", pēc kuŗas iznāk, ka tiem pie visa Latgale un Vidzeme vēl tumos no Madonas, tāpat labajā Lietuvas, par Poliju nemaz nerunājot...

Protams, robežstu te nav nekas jauns. Tie dzīkārt sabojā ne tikai tādus sākumus, kā Apspiesto tautu rādi (kuŗā šogad poļi protēja, jo vācieši savā gājienā bija uzņēmuši arī tautu meitas no okupētajiem apgabaliem) ir arī Polijas kristiānisma 1000 gadu atceres svētkus, kuŗiem par godu pilsētas veikalu ielās grezno ta ar poļu karogiem un pilsētu gerboņiem (gan tikšu brīdi, jo savu pilsētu viņi poļi bija ieskaitījuši kā Viļņā arī Ļvovu un Štetīni). Tā riss, ko no šīs raibās vēstures ir: ar kaimiņiem rīt, robežlietas pagaidām ne.

Ar gudru ziņu arondi šajos Pļaujas svētkos nav grupēti pa kontinentiem, bet jauktā virknē, piemēram: Indija — Peru — Slovēnija — Rietumvēģija — Grieķija utt. Latvija šogad bija ierādīta vieta starp Holandi un Libanonu. Holandiešu rīkojusi puķu dārzu, vējdzirnavu pavēni, kur mīlēties aubītēs un kokšķelītēs nodevās grūtajai mežamākai. Libanonas mākslā savukārt mazi melnacaini rīti rādīja ūdenspīpi, urbjamus dunčus un savus mūzikas instrumentus, sēžot ap sildāmo trauku.

Latvieši savai prezentācijai bija atveduši uz izstādi collāžu lielo A. Ābeles „Tauta pie jūras". Tā vitrīnu ar izmeklētiem dažiem keramikas darbu eksponātiem, greznots palmām, Kopiespaids labs; jācer tikai, ka maestro par šādu viņa darba popularizēšanu nekļūst dusmīgs (bet ja kļūst, tad steigšus jāatgādina, ka līdzīgā izstādē pag. gadā bija redzama viņa slavenā kollēgas Mīkelandželo „Pieta")... Bez tam latvieši savu stendu kaut cik bija norobežojuši ar pelēkzilganu drapēriju palīdzību.

Pēc izstāžu novietnēm sākās tirdziņu stendi, kuŗos jaudis iepirkās nekur citur neiegādājamus rokdarbus, audumus, rotaļlietas. Iepirkumu somās pazuda melni ziloniši un rozā krokodīļi no Indijas, Ziemsvētku eņģeļiši no Vīnes, ķīniešu „komiki", grieķu pelnu trauki, ausu sildāmie no Vidusamerikas augstienēm un stikla kuģi no Venēcijas. Telpas nākamais posms bija veltīts atspirdzinājumiem un nacionālo ēdienu stendiem. Te galdi lūza no pasaules gardumiem, kuŗiem tikai retais spēja paiet garām, neapmierinājis savu kāro zobu vai nu ar turku mandeļu cepumu vai sarkanās kukuruzas dzērienu „šīšu" no Ekvadoras; vismaz iegādājās japāņu recepšu grāmatiņu.

Bet pašā telpas galā bija skatuve, uz kuŗas krāšņā vītnē maināmies visdažādāko tautu dejas un dziesmas: maziem vācu ādbikšīšiem ar raibu spalvu pie zaļajām cepurēm sekoja lokanas lietuvietes, un tā joprojām... Par izstādes plašumu liecināja fakts, ka pavirša apskatīšana aizņēma savas 3 stundas, un kopīgais apmeklētāju skaits sniedzās simtos tūkstošos. Tāpat atzinīgi jāvērtē fakts, ka arī latvieši bija cienīgi pārstāvēti. Šogad par to pateicība pienākas Čikagas latviešu biedrībai ar tās priekšnieku V. Vīksniņu, L. Lapiņu u.d.c.

D. V.

Voldemārs Korsts

Pēc Ņujorkas sanāksmes

PĀRDOMAS PAR KOPDARBĪBAS PLĀNU NACIONĀLPOLITISKĀS CIŅAS UZDEVUMIEM

I

Jau pirms informācijas darbinieku sanāksmes Ņujorkā 9. oktobrī atskatoties uz aizvadītajiem gadiem, bija skaidri saskatāms, ka mūsu darbā nacionālpolitiskās ciņas laukā Latvijas nākotnes nodrošināšanai tieši pēdējos piecos vai sešos gados radusies kustība, kuŗa ne tikai aktīvāka, bet arī daudzpusīgāka un reizēm mērķtiecīgāka par visu agrāk vēroto. Ņujorkā notikušās pirmās dažādu organizāciju pārstāvju sanāksmes mērķis vēl nevarēja būt ciņas plāna izstrādāšana, jo tas prasa daudz ilgāku laiku nekā tikai vienas dienas apspriedi. Sanāksme savu nolūku tomēr panāca, liekot pamatus šāda plāna izstrādāšanas iespējai un lūguma formā pieņemot lēmumu nodibināt mērķu īstenošanai īpašu pastāvīgu komiteju, kuŗā ieietu šādas komitejas apspriežu sasaucējas Amerikas latviešu apvienības pārstāvji, tāpat pārstāvji no citām organizācijām — Daugavas Vanagiem, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības, Latviešu biedrību sadarbības centra, BATUN, Komitejas Latvijas brīvībai un Americans for Congressional Action to Free the Baltic States.

Ar šīs jaunās komitejas darba uzsākšanu nevajadzētu ilgi kavēties. Jau tagad minētajām organizācijām būtu jāsāk domāt par priekšlikumiem ciņas plāna detaļu izstrādāšanai, lai, atkal sapulcējoties, varētu priekšlikumus rūpīgi izdebatēt un apvienot vienā kopīgā darbā un uzdevumā, katram apzinoties savu pienākumu, bet arī to, ka viņu pašu un viņa darbu visas pārējās organizācijas arī atbalstīs. Ka mūsu spēks un iespēja to parādīt nav nemaz tik maza, kā apgalvo pesimisti, skaidri redzams no tā, kā tagad noskaidrojies, ka rezolūcijas lietā Baltijas valstu brīvības atjaunošanas jautājuma iekustināšanai ASV senāts saņēmis vairāk nekā vienu miljonu vēstuļu. Pat ja šis skaitlis būtu par pusi mazāks, arī tad, zinot baltiešu kopskaitu ASV, tas būtu vairāk nekā tikai ietekmīgs. Reizē tas arī pierāda, ko var panākt, ja kādu uzdevumu veic gadiem ilgā un neatlaidīgā darbā, kuŗu vada mērķtiecīgi.

Šis fakts lai dod mums cerības un drosmi nākotnei, stājoties pie tālāko uzdevumu veikšanas. No gūtās pieredzes arī apzināsimies, ka patiešām reālu mērķu sasniegšanai ļoti pozitīvi var sadarboties visas trīs baltiešu tautas. Bet mums iespējams iegūt arī to ASV pilsoņu atsaucību un atbalstu, kuŗu šūpulis nav bijis kārts Baltijas jūras krastā.

No Ņujorkas sanāksmes sākuma referātiem un ziņojumiem daži gan varēja būt īsāki, citi mazāk „pamācoši", bet izceļama ALA priekšsēža vietnieka Alfreda Bērziņa runa un Alfona Reina apskats, arī BATUN pārstāvja N. Trepšas apsvērtais ziņojums. Pēc visa noklausīšanās sanāksmes dalībnieki — un tas ir otrs ļoti nozīmīgs faktors! — vienbalsīgi pieņēma šādu rezolūciju:

„Sanāksmes dalībnieki kopīgi izsaka savu gribu un apņemšanos diskusijās izvairīties no pašu dienas darbu, panākumu vai kļūdu iztirzāšanas, bet darbu veltīt nākotnes konstruktīvu, reālu un nepieciešamu uzdevumu konstatēšanai un plānu izstrādāšanai, kas atļautu šos uzdevumus reālizēt; tāpat savstarpējas cieņas pilnas un īstas sadarbības radīšanai visos sektoros."

Tas ir ļoti nozīmīgs lēmums, jo valrāk tādēļ, ka visu klātesošo izteiktās domas un stāja liecināja, ka šo lēmumu neuzskata par tukšu formālismu, bet visi patiešām grib sadarbotīes rezo-

Šķirīgs tādēļ, ka radušās sīkas grupiņas (varbūt tā rezultātā, ka jūtama aktivitāte nacionālpolitiskajā laukā radusies tikai pēdējā laikā), kuŗas visu kritizē un neatzīst autoritātes, izņemot sevi. Bet šo grupiņu kritikai, vismaz līdz šim, nav sekojuši nekādi konkrēti priekšlikumi, ko likt kritizētā un noārdamā vietā. Tādēļ Ņujorkas sanāksmes lēmums nozīmīgs arī tai ziņā, ka tas, pēc sava gara, prasa neizcelt par visa darba daritājiem pāris atsevišķu personu un egoistiski neslavēt tikai savu organizāciju, bet prasa patiešām kopīgu sadarbību; ja rodas panākumi, tad tie nav pierakstāmi kādam „Es", bet visu kopīgajam darbam. Šāds patiesas sadarbības gars dos jaunus ciņas līdzgaitniekus, un mēs spēsim paveikt daudz vairāk, nekā līdz šim jebkad esam spējuši.

Ņujorkas apspriedē izkristallizējās arī apziņa, ka mums nepieciešamas organizācijas specifisku uzdevumu veikšanai, bet tikpat nepieciešama arī aktīva un visu respektēta centrālā pārstāvība Amerikas latviešu apvienības veidā. Esmu pārliecināts, ka ALA pārņems pilnīgu vadību savu mērķu un uzdevumu apmērā, bet reizē arī ceru, ka atsevišķas personas necentīsies uzspiest tikai savus uzskatus pat tad, kad tie praktiski jau pierādījušies kā maldīgi. Kaut ko pozitīvu mēs spēsim sasniegt vienīgi tad, ja uzklausīsim visas pozitīvās domas un tās apvienosim vienā mērķī.

No sanāksmē pieņemtajiem lēmumiem vēl būtu izceļami:

1) Nepieciešams radīt visu trīs Baltijas tautu organizāciju visciešāko sadarbību, gan lokālo, gan centrālo organizāciju ietvaros.

2) Nepieciešams radīt pastāvīgus informācijas centrus visās vietās, kur pastāv latviešu kolonijas vai dzīvo aktīvas tautiešu grupas.

So nepieciešamību īstenošanu sanāksme lūdz uzņemties Amerikas latviešu apvienību. Še gribas uzsvērt, ka nebūs panākumu ar tikai formālu vietējo komiteju radīšanu, bet no centra jānāk paraugiem, norādījumiem un informācijai, kā darbs veicams, tāpat savlaicīgai informācijai par jau saredzamo iespēju izmantošanu. Tāpat jāuzsver, ka lokālo organizāciju darbiniekiem savu kārt nepieciešams sazināties ar centru, kuŗš spēj labāk pārskatīt pastāvošos apstākļus un iespējas, jo centrā, ja radīsies kopīgs ciņas plāns, saplūdīs fakti un piereedze par to, kā darbs veicams. Neapšaubot lokālo darbinieku labo gribu, nedz arī viņu spējas, tomēr jāsaka, ka nesaskaņota darbība var radīt tādu pašu chaosu, kā savā laikā Vācijas DP nometņu gados, kad pēc perioda, kuŗā bijušajiem karaviriem roku sniedza tikai dažās nometnēs, radās karavīru glābēju „leģions", vieniem iemīļotajā „Leģions", vieniem iesmīgumā norādot, ka visi mūsu karaviri bijuši brīvprātīgie ciņā par savu dzimteni, bet otriem pasvītrojot, ka visi karaviri ar varu mobilizēti... Citur savukārt apgalvoja, ka mums karaviru vispār nav bijis, bet tikai vienības kārtības un drošības uzturēšanai... Rezultātā šāda nepārdomāta, nepamatota un nesaskaņota rīcība radīja stāvokli, ka vispār kļuva gandrīz vai neiespējami kaut kādu paskaidrojumu iesniegt, jo tiem neviens vairs neticēja un nepiegrieza vērības. Tas pats var notikt arī tagad, it sevišķi nacionālpolitiskās ciņas laukā, kur nepietiek ar labu gribu vai skaļiem vārdiem, bet nepieciešamas arī attiecīgas zināšanas un saskaņota mērķtiecīga darbība.

(Turpinājums 8. lpp.)

(Nobeigums 5. lpp.)

Gunārs Irbe

SARUNA DESMITAJĀ RUDENĪ

MŪSU LIDZSTRĀDNIEKA GUNARA IRBES INTERVIJA AR UNGĀRU DZEJNIEKU VINCI ŠUJOKU UNGĀRU REVOLŪCIJAS 10 GADU ATCERĒ

1956. gada rudens bija tumšo vēju, degošo lāpu un nāves kliusuma naktssalnu rudens. Tautas balss — šie gadu tecējumā nodeldētie vārdi — toruden pieredzēja savu nozīmīgāko renesansi: Ungārijā prasība pēc patiesības un taisnības bija izlauzusies cauri trokšņaino saukļu klusumam, kas noklāj visas diktatūras un to īstenību.

Šis rudens bija arī nevarības un vilšanās rudens; un rudens, kad pasaule bija gatava uz visu — vārdos. Rīkoties — tā bija un palika ungāru daļa.

Gadu vēlāk — pienākusi kārta „pieminas sarīkojumiem". Stokholmas pilsētas nama Zilajā zālē netrūka runātāju; to runas bija izjustas, bet bez satura.

No visiem atšķīrās viens vienīgs runātājs. Viņš runāja ungāriski — Vince Šujoks (Vince Sulyok), dzejnieks un sacelšanās laikā izdevuma „Nepujsag" (Tautas avīze) galvenais redaktors Ziemeļungārijas pilsētā Egerā, toreiz tikai divdesmit četrus gadus vecs. Viņš bija nule ieradies Skandinavijā no Dienvidslavijas, kur mitis bēgļu nometnē pēc Ungārijas atstāšanas.

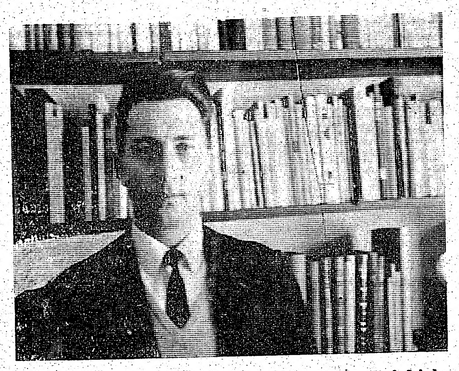

Ungāru dzejnieks Vince Šujoks: „Nebiju radis rakstīt brīvi, bez cenzūras... Tā ir brīnišķīga sajūta, ka tagad to varu!"

MŪSU MĒRĶIS

Mēs iepazināmies ar tulka starpniecību un kaut kādā laužitā zviedru-norvēģu valodā; vēlāk tikāmies Oslo, kur dzejnieks bija atradis jauno dzīvesvietu. Ar Vinces Šujoka gādību ungāru trimdas laikraksts „Nemzetör" publicēja veselu lappusi par latviešu dzeju un rakstniecību; „Jaunā Gaitā" varēju latviešus iepazīstināt ar ungāru jauno trimdas dzejnieku.

Šovasar vienojāmies par sarunu desmitajā rudenī — par to, ko revolūcionāri gribēja panākt, par to — kā ir šodien.

„Vince, godīgi sakot, es joprojām nezinu, ko tu tovakar Stokholmā teici. Tu runāji ungāriski. Vai pats atceries?"

— Jā, bet to jau nevar aizmirst. Turklāt manuskripts man joprojām atvilktnē. Es tovakar teicu, ka mūsu sacelšanās 1956. gada rudenī atrāva vaļā logu uz nākotni, meta gaismu uz jaunu iespējamu sadzīves formu, uz perspektīvu, kurā skatījām tādu politisku un sociālu iekārtu, kas atšķirtos no padomju komūnistiskās un rietumu kapitālistiskās iekārtas. Bet man bija arī jāsaka, ka mūsu brīvības laiks bija īss — trīs, četru dienu ilgs.

Šajā īsajā laika sprīdī, — turpina Vince Šujoks, — mēs tik tikko paguvām noskaidrot mūsu nākotnes programmas pašas galvenākās līnijas. Mums bija skaidrs, ka šis ir vienreizējs, aizraujošs eksperiments. Tajā ar aizturētu elpu noraudzījās lielnieki — visa pasaule. Un redzēja arī, kā to sadragāja padomju tanki.

VELTĪGI UN NE GLUŽI VELTĪGI

„Poļi tika tālāk — miermīlīgākiem līdzekļiem..."

— Attistības gaitu salīdzināt nav pareizi. Poļi, tas tiesa, ir saņēmuši ne vienu vien pasaules „rožu buķeti" par savu savaldību, bet šī salīdzinājuma premises nav tādas, lai salīdzināt būtu iespējams. Polijā pati partijas vadība gāja liberālizēšanas centienu priekšgalā, kuŗu izraisītājs faktors bija padomju partijas divdesmitais kongress. Gomulkas un poļu tautas starpā nebija domstarpību, ka cīņa par neatkarību un lielāku brīvību ir nepieciešama.

Ungārijā, turpretim, valdība un partijas vadība atradās desperātu stāvoklī rokās, kas, zobus sakoduši, cīnījās pret katru prasību demokratizēt, liberālizēt, atjaunoties. Plašā, spontānā sacelšanās darīja galu viņu varai. Stalinistu veco gvardi ungāru revolūcija noslaucīja no zemes kopā ar tās metodēm un varmācību, kas bija nozīmējusi, ka Rakoši valdība bija kļuvusi par briesmīgāko Austrumeiropā.

Bet mēs gribējām sasniegt ne to vien...

„Virspusīgi skatoties, — tomēr veltīgi... Bet varbūt tomēr?..."

— Jā, tomēr. Izliekas jau, ka asinis un upuŗi 1956. gadā bijuši veltīgi: Ungārijas neitralitāti, kuŗu deklarējām sacelšanās laikā, iznīcināja padomju intervencija. Kvislingu valdība joprojām pie varas ar Kadaru priekšgalā. Tiesa, dzīve Ungārijā šodien ir brīvāka, vieglāka... Tomēr jāsaka, ka pašos pamatos viss, kas eksistēja Ungārijā pirms 1956. gada, tur eksistē arī tagad.

Bet, — saka Vince Šujoks, — ungāru revolūcija nepārprotami atklāja, ka padomju imperiālisms ir brutāla vara. To redzēja visa pasaule. Mīts, ka boļševisms nozīmē pasaules progresīvāko tautvaldību, izrādījās pilnīgi aplams.

Un vēl kas, — turpina sarunas biedrs, — Ungārijas revolūcija nepārprotami apliecināja, ka tirannijas tautu ilgas pēc brīvības un demokratijas nevar iznīcināt: tās „pārziemo" — teiksim — dvēseles dziļumos un laužas uz āru pie pirmās mazākās izdevības. Ar šo apziņu ungāri atguva ticību savai nācijai.

„Kādā savā dzejolī tu raksti: Divsimt tūkstošu bēgļu straumē es biju beidzamais gļēvajo rindā... Kā tu šodien skaties uz šo masveidīgo bēgšanu?

PRETĪ JAUNIEM APVĀRŠŅIEM

— Viens ir pilnīgi skaidrs: šī iespēja izbēgt ievērojamā mērā ierobežoja Kadara režīma atriebības iespējas. Un tad vēl šis — vienmēr un visur mēs tagad esam dzīva liecība tam, kas slēpjas aiz Ungārijas revolūcijas. Mēs esam dzīva un runājoša dementija režīma meliem.

Vince Šujoks Norvēģijā pabeidzis augstskolu un strādā par bibliotēkaru Oslo universitātes bibliotēkā.

„Un redzu — tavā plauktā divi tavi dzejoļu krājumi: „Pasaule sagāzās pār mani" un „Izplūdusi debess". Tu esi izdevis Borisa Pastemaka dzejoļus ungāriski, tu esi atrodams antoloģijās, darbojies ungāru presē. Saki, — ja nu mēs pievēršamies dzejai, — ko tai devusi trimda? Es domāju ne jau to, ka tematu ziņā valda pilnīga brīvība, bet — ko atnāsanās trimdā. Rietumos devusi ungāru literātūras attīstībai."

— Ungārijā pirms 1956. gada mēs vienkārši bijām — ieslēgti. Tiem pāri par simtu — ja skaitām talantīgākos vien — ungāru rakstniekiem, dzejniekiem, mākslinieciem un publicistiem, kas izbēga, uzturēšanās Rietumos nozīmējusi — aizvadītajos desmit gados — veselīgu konfrontāciju ar tām politiskajām un individuālajām problēmām, kas nodarbina rakstniekus un mākslinieciskus Rietumos, ar visu, kas še meklē izteiksmi un formu literātūras un mākslas darbos. Visu kopā sanemot, — mūsu apvāršņi kļuvuši plašāki, skatienam atvērušās jaunas perspektīvas. Tas nozīmē, ka mums bijusi iespēja atbrīvoties arī no tā provinciālisma, kas mūs neizbēgami savažoja Ungārijā pirms 1956. gada.

„Un dzimtene?..."

— Pastāv neskaitāmi daudz mazu urdziņu, pa kuŗām visa šī apvāršņu paplašināšanās, jauno perspektīvju izraisītie mākslinieciskie rezultāti plūst un ietekmē attīstību arī Ungārijā. Tā arī tur ir atbalsis.

GLORIA VICTIS

„Tu, Vince, — vienu vakaru man iešāvās prātā doma, ka šeit, Rietumos, mēs pārdzīvojam Ungārijas drāmu kā kādu literāru parādību, kuŗu lasa, ar kuŗu aizraujas. Un tā deva arī impulsus, radās vesela Ungārijas notikumu 1956. gada „folklora".

— Nule Minchenē, Vācijā, iznākusi 422 lappušu bieza antoloģija; tās saturā. — dzejoļi, kuŗus sakarā ar Ungārijas revolūciju sacerējuši dzejnieki visās pasaules malās. Grāmata ir aizkustinošs liecinieks tam, kā pasaule gavilēja, kad mēs uzvarējām, un cik liels bija rūgtums un sašutums, kad nāca Ungārijas traģēdija. Antoloģijā ir dzejoļi, rakstīti Krievijā — jauno, brīvi domājošo dzejnieku dzejoļi. Tur ir dzejoļi, rakstīti Vietnamā, Skandinavijā, Francijā un Amerikā — visur.

Antoloģija sauc as „Gloria Victis", un šis nosaukums patapināts no norvēģu dzejnieka Klēsa Gilla iespaidīgā dzejoļa.

„Un kas tie par dzejniekiem?"

— Dzejnieku vārdu rinda gara: Albert Camus, Gertrud von le Fort, Guenther Eich, Jean Cocteau, Jules Superville, Pierre Emmanuel, Alain Bosquet, Salvador de Madariaga, Arnulf Överland, Halfdan Rasmussen, Czeslaw Milosz — dažādi vārdi, dažādu valodu rakstībā. Norvēģi, dāņi, zviedri, franči, itālieši, dievidamerikāņi, grieķi. Esam savākuši veselu bibliotēku īpašu antoloģiju un krājumu, kuŗus publicēja sakarā ar ungāru 1956. gada rudens revolūciju.

— Viens no visdziļāk izjustiem dzejoļiem „Gloria Victis" daudzajās lappusēs, — saka Vince Šujoks, — ir latviešu dzejnieka Olafa Stumbra dzejolis „Ungārijas dumpiniekiem".

UN TAGAD — PĒC DESMIT GADIEM

„Tu esi viens no tiem, par kuŗiem var teikt — dzejnieks trimdā. Kā tev iet? Ko vari sacīt par situāciju — dzejnieks trimdā?"

— Esmu laimīgs, pārlieku laimīgs, ka varu dzīvot Skandinavijā, Norvēģijā. Še es varēju iegūt akadēmisko izglītību, man ir darbs un atliek laika gana, lai nodotos savam literārajam darbam. Esmu publicējis dzejoļus, esejas, tulkojumus, rakstu ungāru trimdas žurnālos un laikrakstos. Nav arī nekādu grūtību izdot savus darbus grāmatās.

Bet — es jau nebiju radis rakstīt brīvi, bez cenzūras, atbilstoši savām iecerēm, pārliecībai, sirdsapziņai. Tā ir brīnišķīga sajūta, tā — ka tā var darīt.

Ir tikai viena lieta, kuŗas man ārkārtīgi trūkst, — saka Vince Šujoks, — un tā šķiet neaizstājama: iedvesmi rosinošā un nozīmīgā dzīvās ungāru valodas klātiene. Un apstāklis, ka man nav saskares ar ungāru tautu, ar tām ungāru problēmām, ar kuŗām viņi spiesti cīnīties tur, mājās, ikdienas pelēcības pašā sardē.

pēc ar prieku jāmin, ka rakstītājam R. N. šī laikraksta 8. oktobŗa numurā diezgan labi veicies ar magāru uzvārdu transkripciju latviski. Sevišķi tas sakāms par Tolgešī, jo bieži aizmirst, ka magāru „s" ir mūsu „š" un „sz" mūsu „s". Vienīgi uzvārdā Villanyi der „n" mīkstināt, tātad rakstīt Vilāņi. Šie pāris piemēru rāda, ka šai valodai nevaram pieiet ar mūsu mērauklu, bet gan vajadzīgs paskatīties vienā vai otrā grāmatā (piem., Luksa vai Lajola), kādas ir magāru valodas īpatnības, ar pareizo izrunu un rakstību. Mums, kas atrodamies brīvajā pasaulē, magāru valoda nedrīkst vairs būt sveša, nedzirdēta, nesaprasta...

Sakaru izkopšanai tas visai vajadzīgs, sākot ar pareizu izrunu un rakstību, jo ieguvējas būs abas puses. To saku no paša pieredzes cejojumos. Ir arī patīkami atzīmēt, ka abām valodām ir pirmās zilbes usvērums (akcents), tāpat kā vārda kungs novietne pēc uzvārda. „Ur" ir kunga apzīmējums magāriski, un tāpēc, ļaudzīgi mūsu valodas praksei, (piemēram, Kalniņa kungs) minētais Tolgešī magāriski izteiktos — Tolgesyür.

Beigās vēl maza piezīme. Atzīmētā tauta sevi dēvē par magāriem. Kāpēc arī mums to sarunā vai rakstos ignorēt, labi atceroties pārmaiņu, kādu izdarījām savas brāļu tautas dienvidos apzīmējumam? **J. Mierkalns, ASV**

LATVIJA

85. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 26. OKTOBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—8339;

Ieikšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiniietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teikats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 30 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas teipu.

LASĪTAJU VĒSTULES

TĀLĀK IZKOPJAMAIS STĀDIŅŠ

Nav noliedzams, ka ungāru jeb magāru valoda pieder pie Eiropas grūtāko valodu grupas. Tā

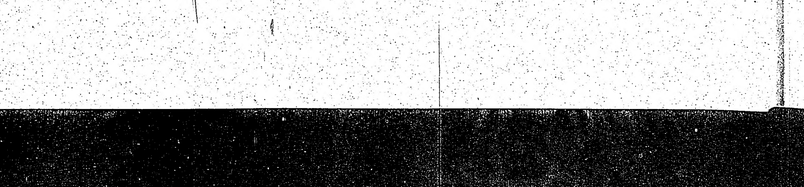

Edmunda Vingra vipete un ilustrācijas

(143. turpinājums)

Piektdienu vakaros notiek dermatologu biedrības (citās katedrās citu biedrību) interesantāko gadījumu demonstrēšana un pārrunas. Ielūgti arvien visi tā sauktās Latvijas republikas ādas slimībū ārsti. Tā kā dermatologu biedrības vadītājs ir profesors Jākobsons, šo sanāksmju organizēšana, ielūgumu izsūtīšana un ļoti bieži arī gadījumu demonstrēšana piekrīt man.

Pēteris Janovičs Jākobsons lasa lekcijas krievu un latviešu valodā, lai, tāpat kā daudzi citi, saņemtu divkāršu algu. Tā manos pienākumos ietelp arī viņa krieviski uzrakstīto lekciju pārtulkošana latviešu valodā. Ar smagu un neveiklu akcentu profesors lekcijās tad nolasa latviešu tekstu. Studenti divaini izrunātos vārdus bieži vien nesaprot, kādēļ sačukstēdamies jautā cits citam sacīto vai arī skaļi prasa izskaidrojumu lasītājam, bet pats profesors ne vienmēr saprot, ko īsti studenti nesapratuši... Tad situāciju arvien jāglābj man, nesaprasto vārdu uzrakstot uz tāfeles vai skaļi atkārtojot visu teikumu.

Jākobsons par šādu studentu izturēšanos nejūtas apvainots, drīzāk nelaimīgs. Taču labāku izrunu viņš nepiesavinās un katru reizi atkārto tās pašas kļūdas.

Tāpat kā mēs savā laikā, arī tagad studenti iedalīti mazās grupiņās pa astoņiem vai desmit, kas ierodas uz praktiskajām nodarbībām. Šādu grupiņu atkarā no kursa lieluma ir 20—25, tātad — tikpat daudz reižu nedēļā man ar praktiskiem piemēriem studentiem jādemonstrē pie pacientiem profesora Jākobsona tikko nolasītās slimības. Protams, daži piemēri demonstrēti arī visas auditorijas priekšā, kas tāpat ietelp manos pienākumos, kaču sevišķi daudz no tā studenti negūst, jo atrodas par tālu no demonstrējuma objekta. Patiesā ādas slimību simptonu iztirzāšana sākas tikai praktiskajās nodarbībās.

Man ir arī pašai savi slimnieki, kuŗiem jāceļ laiks. Man parasti iedala visus tos pacientus, kuŗi kaut kādā veidā sevišķi interesē profesoru Jākobsonu. Tie nav privātpacienti kā Rietumos, bet tikai gadījumi, kuŗi labi noder demonstrēšanai studentiem vai pie kuŗiem profesors lieto kādu jaunu terapijas veidu.

Darba ir daudz, bet tas ir vispusīgs. Jūsu priekšrocība, salīdzinot ar citiem ārstiem, ir ti ka parasto divu nedēļu vietā saņemam sešu nedēļu atvaļinājumu — tikpat, cik ilgas ir studentu mācības gada brīvdienas.

Tā esmu apmierināta, ka darba daudz un ka pārdomām maz, jo — kā gan citādi spētu pārst dzīvi Adolfa draudos, kuŗi joprojām nav pagu šies, kaut pagājuši jau gadi? Ja Adolfam ievai gās naudas, viņš iznīrst manā ceļā... Vai kādreiz tas kļūs citādi?

36.

ELKA SATRIEKŠANA

Ir 1956. gada marts. Rīgā atkusnis, drēgnas un slapjas ielas. Pavasaris gan tuvojas, bet mūsu plānajiem mēteļiem spiežas cauri aukstums. Pa ietvju malām plūst netīrs ūdens.

Kādu dienu universitātē valda satraukums. Visi katedru vadītāji, komjaunatnes un partijas organizāciju lielāki un mazāki priekšsēdētāji, dažādi citi amatviri un studenti, kuŗi izraudzīti pēc nevienam nezināmas „atslēgas" un plāna, aicināti ierasties sevišķā apspriedē vecās universitātes ēkas aulā. Viss tīts noslēpumainības plīvurā, bet baumas klīst dažādas.

Mans šefs profesors Jākobsons aicinājumu gan saņēmis, bet, kā parasts, nevēlas sarīkojumu apmeklēt, ja vien ar labu un bez riska iespējams no šī pienākuma izvairīties. Šoreiz neķā interesanta un nozīmīga neparedzēdams, viņš savu ielūguma karti nodod man.

Kad pienāku pie universitātes ēkas, kāpnes ir tā pārpildītas, ka neviļus pievienojos straumei, kuŗa dodas augšup pa vidējām.

„Nu gan šīs kāpnes varam lietot bez bažām, jo paši esam pasniedzēji," jautri nosaka kāds chirurģijas fakultātes kollēga, mani panākdams.

Mums abiem jāsmejas, atceroties, kā paklausīgi lietoju sānu kāpnes, kad studijas uzsāku. Toreiz viņš bija „studentisko gudrību" sludinātājs un mācīja, ka studentam esot jālieto sānu kāpnes, ja vēlas kādreiz par pasniedzēju kļūt...

Aula tā pārpildīta, ka nav pat vietas, kur nokrist adatai. Priekšā pie sarkani apklāta galda sēž parastās prezidija prominences, bet šoreiz viņu sejas šķiet uztrauktākas nekā citos gadījumos.

Kas tad īsti gaidāms?

Universitātes komsorgs biedrs Škapars, ap 30 gadu vecs vīrs ar kuplu matu kodaļu, stājas auditorijas priekšā. Viņš „apbruņojies" ar biezu papīru žūksni. Nokrekšķinājies un sakārtojis neiztrūkstošo sarkano kakla saiti, viņš krieviski iesāk:

„Biedri, tagad es jums nolasīšu vēsturisku dokumentu — biedra Chruščova runu partijas XX kongresā 1956. gada 25. februārī."

Tātad — nekas sevišķs, tikai parastās un garlaicīgās skaitļu rindas un lielīšanās ar ražošanas uzvarām. Tā spriežam mēs, klausītāji, un sagatavojamies pavadīt pāris stundu kā nu kuŗš — ar domām, ar snaušanu, ar sienas plākšņu skaitīšanu... Bet ne! Jau pēc pirmajiem ievada teikumiem mēs pārsteigti dzirdam, ka marksisms - ļeņinisms ir kraši pret atsevišķas personas pacelšanu pārcilvēka kārtā. Šī ziņojuma mērķis tad nu esot pašos pamatos izvērtēt Staļina dzīvi un darbību.

Ierastā komūnistisko sanāksmju miegainība pēkšņi izgaist. Seko Chruščova cildinājumi Ļeņinam un ļeņinismam, partijas un tautas kollektīvajai vadīšanas metodei. Un raugi — jau Ļeņins 1922. gada decembrī rakstījis partijas XIII kongresam, lai tas atceļ Staļinu no ģenerālsekretāra amata. Šī Ļeņina politiskā testamenta galvenā doma bijusi tā, ka Staļins ir rupjš, kādēļ viņa vietā amatā ieceļams cits.

Aulā sapulcētajiem grūti valdīt uztraukumu un saviļņojumu. Ļeņina testaments, kā vēlāk noskaidroju, bijis brīvajā pasaulē pazīstams visu laiku, taču padomju ļaudīm tas slēpts ar septiņiem zīmogiem kā lielākais noslēpums... Mēs neuzdrošināmies pat paskatīties viens otrā. Jā — neuzdrošināmies, jo padomju pavalstniekiem jābūt uzmanīgiem un sagatavotiem uz visu.

(Turpinājums sekos)

Žanis Zentiņš

INTERESANTA

VĒRTĪGS GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS T... 15. GADA

Toronto garīgās mūzikas cienītājiem 16. oktobrī atkal bija dota iespēja noklausīties vērtīgu koncertu, kuŗu bija rīkojusi Toronto latviešu baptistu draudze, atzīmējot savus 15. gadasvētkus.

Koncertā piedalījās Toronto, Klīvlendas un Čikagas latviešu baptistu draudžu, koŗi un solisti — Marta Cakare, Irma Vītola, Torilds Barbins un ērģelniece Zenta Vīķe. Pavaditāja pie ērģelēm bija vēl jaunā ērģelniece Benita Kronberga, kas mācās Klīvlendā. Apvienotos koŗus diŗigēja komponists A. Purvs un jaunākās paaudzes diŗigents Varimants Mūrnieks no Čikagas.

Komponistam A. Purvam arvien laimējies sniegt koncertu apmeklētājiem savdabīgu un interesantu programmu. Viņš neapmierinās tikai ar slavenc, visiem pazīstamo garīgās mūzikas lielmeistaru darbu iekļaušanu programmā, kas jau pats par sevi varētu nodrošināt koncerta izvērtēšanā kritiķu labvēlīgas atsauksmes. A. Purvs nav bijis laisks parakāties veco laiku aputējušajos garīgās mūzikas apcirkņos, tā atjaujot klausītājam iepazīties arī ar kaut ko nedzirdētu. Viņš palaikam pagrābj arī pa riekšavai no šālaika mūzikas, kaut dažkārt autora vārds nav sevišķi pazīstams. Tā bija arī šoreiz. Dzirdējām pagājušā gadsimta komponista L. Bēlmana darbus. Bēlmans ir komponists, kas savā laikā veidojies franču mūzikas tradiciju garā un bija kādreiz labi pazīstams. 18. gadsimta komponists F. J. Sitkijs (Schuetky), amerikānis J. V. Klakejs (Clockey), M. Sovs (Schaw) un pašu latviešu autori — A. Purvs, V. Baštiks un nedzirdētais K. Lidaka piešķira koncertam zināmu oriģinālitāti un pedarīja to interesantu.

Koncertu ievadīja Zenta Vīķe ar drošu, labā instrumentācijā spēlēto L. Bēlmana „Preludiju". Z. Vīķe, kas ērģeļu spēli sākusi mācīties Latvijā, papildinoties Vācijā un vēlāk ASV, izveidojusies par respektējamu sava instrumenta meistari, kas brīvi rīkojas ar instrumentu un izmanto visas iespējas reģistru izlietošanā. Zinot, ka viņa četrās Klīvlendas draudzēs ir ērģelniece un darbojas arī pa ram sagaidīt no zikes vēl daud Koris kā pirmo Bacha „Ar priek diŗigenta Varin vadībā. Jaunais daudz ko apg mākslā, viņa d ir drošs un pi bez grūtībām p dībai. Interesan Līdaka dziesmu stīta korim un — soprānam u nātais un savā šais komponist diŗigents, kuŗš galvenokārt bap zikas laukā dzi ši vien, mums zīstams, ja viņu jas virsleitnant dā deportējusi A. Purvs diŗiģej ju „ Varenā ro ansena „Tavī Dievs", Klokeja

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa biedrs" Nr. 7 (107), mēnešraksts kristīgai dzīvei, biedrības Sējējs izdevums, šāgada septembŗa burtnīca, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

Baritons P... namā Toron... ņu no D... „Latvija Am...

EDVĪNS MEDNIS

Vai tu vēl a...

K...

No toposā...

(4. turpinājums)

To ilgi jo ilgi kaŗa laikā nesaprata, tā... kas piesēts ar pārestībām un rupjām ... bām, kas apkauno daudzus kaŗus un k... sē, kā bija toreiz, kad blakus citiem ci... sodītājas un atriebējas. Venēras plēstās ... izrāvušas no ierindas pulkus un pat diviz... frontēs un armijās, līdz tagad, jaunos un ... jos kaŗos, bagātu armiju vīrus nogādā li... turp, kur viņi var ātri apmierinājumu g... arī ne mūžigajām ilgām, tad vismaz tie... Tas ir tas, ko nedrīkst noklusēt un vairs ... sē, kā bija toreiz, kad blakus citiem ci... mūsu strēlnieki, kad vēl ļoti neskaidras ... skaidrotas bija daudzas attieksmes, arī st... tes viriem un sievietēm, ar kuŗām viņi... darīšanas aizfrontē. Visas šīs lielās kaisl... kās kaislības plūda kā milzu upe, kuŗu ... necentās saskatīt un kura atgādināja ... straumi, kas ieplūdusi iedomātās smiltī... kas bija nokārtots tumsā un pustumsā ... nolaistiem logu aizkariem, un tomēr sek... dījās virspusē, piemēram — pie drauga ... ar viņa komandējumu uz kaŗa slimnīcu ... pie kāda jātnieku pulka rotmistra, kas t... izslīdēja no mūsu pulka ambulances un iz... ni nepazīstam, kaut bijām iepazinušies ... laikā, kad Dubultos atradās mūsu strēlr... reiz šis eskadrona komandieris, droši vie... pazinies arī ar mūsu ārstu.

Pēc sarunas ar Andrievu Grīvu ceļā ... štābu satiku mūsu ārstu un pateicu, ka

ATVIJA
AMERIKA
RESDIENA, 1966. G. 26. OKTOBRIS
REDAKCIJA TORONTO.
rs — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
Ont.; tālr. 531—4533;
ece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
-3239;
— Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park
borough, Ont.; tālr. 759—3076;
— Ints Poiriekis, 26 Underhill Dr., Don
47—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.
KCIJA EIROPĀ:
, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
s neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
astmarka (Kanadā) vai starptautiskais
emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
idījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
ĀSV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

ASITAJU vēstules

AIS

gāru jeb
ie Eiro-
as. Tā-

is „Un-

SMIT

par ku-
ks trim-
ācīt par
mdā?"
ēku lai-
ndināvi-
ju iegūt
man ir
ana, lai
m dar-
zejojus,
n ungā-
laikrak-
tību iz-
tās.
dis rak-
atbilsto-
iecībai,
īga sa-
it.
as man
Vince
izstāja-
n nozī-
as klā-
an nav
atu, ar
ar ku-
ur, mā-
s sardē.

pēc ar prieku jāmin, ka rakstītājam R. N. šī laikraksta 8. oktobra numurā diezgan labi veicies ar magāru uzvārdu transkripciju latviski. Sevišķi tas sakāms par Tolgešī, jo bieži aizmirst, ka magāru „š" ir mūsu „š" un „sz" mūsu „s". Vienīgi uzvārdā Villanyi der „n" mīkstināt, tātad rakstīt Vilāņi. Šie pāris piemēru rāda, ka šai valodai nevaram pieiet ar mūsu mērauklu, bet gan vajadzīgs paskatīties vienā vai otrā grāmatā (piem., Luksa vai Lajola), kādas ir magāru valodas īpatnības, ar pareizo izrunu un rakstību. Mums, kas atrodamies brīvajā pasaulē, magāru valoda nedrīkst vairs būt sveša, nedzirdēta, nesaprasta...

Sākaru izkopšanai tas visai vajadzīgs, sākot ar pareizu izrunu un rakstību, jo ieguvējas būs abas puses. To saku no paša pieredzes ceļojumos. Ir arī patīkami atzīmēt, ka abām valodām ir pirmās zilbes usvērums (akcents), tāpat kā vārda kungs novietne pēc uzvārda. „Ur" ir kunga apzīmējums magāriski, un tāpēc, līdzīgi mūsu valodas praksei, (piemēram, Kalniņa kungs) minētais Tolgešī magāriski izteiktos — Tolgesyūr.

Beigās vēl maza piezīme. Atzīmētā tauta sevi dēvē par magāriem. Kāpēc arī mums to saruna vai rakstos ignorēt, labi atceroties pārmaiņu, kādu izdarījām savas brāļu tautas dienvidos apzīmējumam? **J. Mierkalns, ASV**

ti gaidāms?

tes komsorgs biedrs Škapars, ap 30
ar kuplu matu kodaļu, stājas auditō-
Viņš „apbruņojies" ar biezu papīru
šķinājies un sakārtojis neiztrūksto-
la saiti, viņš krieviski iesāk:

gad es jums nolasīšu vēsturisku do-
iedra Chruščova runu partijas XX
gada 25. februārī."

iekas sevišķs, tikai parastās un gar-
rindas un lielīšanās ar ražošanas
riežam mēs, klausītāji, un sagata-
lit pāris stundu kā nu kurš — ar
ušanu, ar sienas plākšņu skaitīša-
! Jau pēc pirmajiem ievada teiku-
teigti dzirdam, ka marksisms - leņi-
pret atsevišķas personas pacelšanu
ā. Šī ziņojuma mērķis tad nu esot
zvērtēt Staļina dzīvi un darbību.

mūnistisko sanāksmju miegainība
Seko Chruščova cildinājumi Leņi-
nam, partijas un tautas kollektīva-
todei. Un raugi — jau Ļeņins 1922.
rakstījis partijas XIII kongresam,
taļinu no ģenerālsekretāra amata.
iskā testamenta galvenā doma bi-
ns ir rupjš, kādēļ viņa vietā amatā

cētajiem grūti valdīt uztraukumu
. Ļeņina testaments, kā vēlāk no-
brīvajā pasaulē pazīstams visu lai-
ņu ļaudīm tas slēpts ar septiņiem
ākais noslēpums . . . Mēs neuzdro-
skatīties viens otrā. Jā — neuzdro-
domju pavalstniekiem jābūt uzma-
avotiem uz visu.

(Turpinājums sekos)

Žanis Zentiņš

INTERESANTA PROGRAMMA

VĒRTĪGS GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZES 15. GADSVĒTKOS

Toronto garīgās mūzikas cienī tājiem 16. oktobrī atkal bija dota iespēja noklausīties vērtīgu koncertu, kuŗu bija rīkojusi Toronto latviešu baptistu draudze, atzīmējot savus 15. gadsvētkus.

Koncertā piedalījās Toronto, Klīvlendas un Čikagas latviešu baptistu draudžu koŗi un solisti — Marta Cakare, Irma Vītola, Torilds Barbins un ērģelniece Zenta Viķe. Pavadītāja pie ērģelēm bija vēl jaunā ērģelniece Benita Kronberga, kas mācās Klīvlendā. Apvienotos koŗus diriģēja komponists A. Purvs un jaunākās paaudzes diriģents Varimants Mūrnieks no Čikagas.

Komponistam A. Purvam arvien laimējies sniegt koncertu apmeklētājiem savdabīgu un interesantu programmu. Viņš neapmierinās tikai ar slaveno, visiem pazīstamo garīgās mūzikas lielmeistaru darbu iekļaušanu programmā, kas jau pats par sevi varētu nodrošināt koncerta izvērtēšanā kritiķu labvēligas atsauksmes. A. Purvs nav bijis laisks parakāties veco laiku aputējušajos garīgās mūzikas apcirkņos, tā atļaujot klausītājam iepazīties arī ar kaut ko nedzirdētu. Viņš palaikam pagrābj arī pa riekšavai no šālaika mūzikas, kaut dažkārt autora vārds nav sevišķi pazīstams. Tā bija arī šoreiz. Dzirdējām pagājušā gadsimta komponista L. Bēlmana darbus. Bēlmans ir komponists, kas savā laikā veidojies franču mūzikas tradiciju garā un bija kādreiz labi pazīstams. 18. gadsimta komponists F. J. Šitkijs (Schuetky), amerikānis J. V. Klakejs (Clockey), M. Šovs (Schaw) un pašu latviešu autori — A. Purvs, V. Baštiks un nedzirdētais K. Līdaks piešķīra koncertam zināmu oriģinālitāti un padarīja to interesantu.

Koncertu ievadīja Zenta Viķe ar drošu, labā instrumentācijā spēlēto L. Bēlmana „Prelūdiju". Z. Viķe, kas ērģeļu spēli sākusi mācīties Latvijā, papildinoties Vācijā un vēlāk ASV, izveidojusies par respektējamu sava instrumenta meistari, kas brīvi rīkojas ar instrumentu un izmanto visas iespējas reģistru izlietošanā. Zinot, ka viņa četrās Klīvlendas draudzēs ir ērģelniece un darbojas arī par diriģenti, varam sagaidīt no apdāvinātās mūzikes vēl daudz laba nākotnē. Koris kā pirmo atskaņoja F. E. Bacha „Ar prieka pilnām sirdīm" diriģenta Varimanta Mūrnieka vadībā. Jaunais diriģents jau daudz ko apguvis diriģēšanas mākslā, viņa diriģēšanas veids ir drošs un pārliecinošs, koris bez grūtībām pakļaujas viņa vadībai. Interesanti bija dzirdēt K. Līdaka dziesmu „Svēts", kas rakstīta korim un diviem solistiem — sopranam un altam. Apdāvinātais un savā laikā daudzsološais komponists un ļoti labais diriģents, kuŗš bija pazīstams galvenokārt baptistu garīgās mūzikas laukā dzimtenē, būtu, drošī vien, mums daudz labāk pazīstams, ja viņu kā Latvijas armijas virsleitnantu nebūtu 1941. gadā deportējuši komunisti.

A. Purvs diriģēja savu kompoziciju „ Varenā roka", T. M. Kristiansena „Tavā gaismā, gaismas Dievs", Klokeja „Dieva kalps" un M. Šova tipisko, angļu himnu stilā komponēto un majestatisko „Slavējiet ar dziesmām". Purva dziesmu tulkojums, kā arvien, bija ļoti delikāts ar skaistiem piano dziedājumiem, bez liekiem pārspīlējumiem un rūpīgi izstrādāts.

Solisti M. Cakare un T. Barbins dziedāja arī katrs pa vienai V. Baštika solodziesmai — „Redziet, kādu milestību" un „Kas ir tas". Abas dziesmas nācās dzirdēt pirmo reizi. Marta Cakare ir skaista, dzidra soprāna īpašniece, dzied brīvi un nepiespiesti, varbūt dažkārt kliboja dikcija, bet iespējams, ka vainīga bija telpas akustika. Torildam Barbinam ir glīts baritons, dziedāja korrekti, bez kļūdām, bet vēl priekšā daudz darba.

Koncertu pabeidza ērģelniece Zenta Viķe ar Bēlmana „Tokata". Sarīkojums bija labi apmeklēts un lieku reizi rādīja, ka mūsu klausītājiem ir interese dzirdēt labus koncertus.

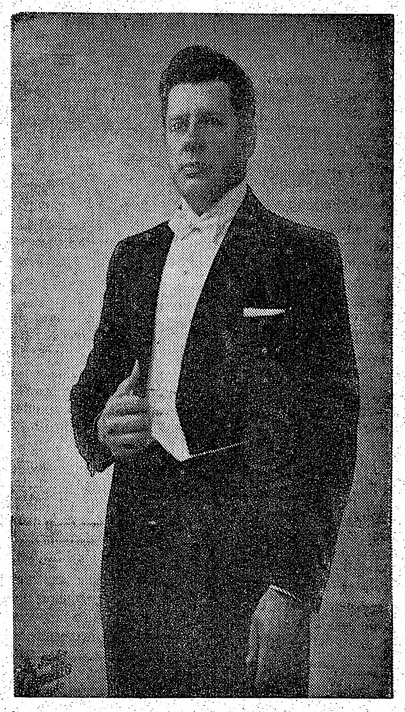

Baritons Pēteris Geistauts, kas 13. novembrī dziedās Latviešu namā Toronto koncertā — duetu vakarā (ar soprānu Astru Kalniņu no Detroitas), kuŗu plkst.2 pēcpusdienā rīko laikraksts „Latvija Amerikā" un DV Toronto nodaļa, atzīmējot savas 15 un 16 darba gadu jubilejas.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa biedrs" Nr. 7 (107), mēnešraksts kristīgai dzīvei, biedrības Sējējs izdevums, šāgada septembŗa burtnīca, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

Lidija Lideka

RAVĒTĀJA

Vārpatas, usnes, balandas
Raustu kā meiteņu pīnes
Puikas pirmskolā. —
Zaļa zīda lentēs
Treknes zāles
Virb un plok slābas.
— Karstas glaužas ap brūniem lieliem
Nezāles.

Vārpatas, usnes, balandas . . .
Šķirstu, lapoju tuvas vietas, —
Tālī ceļi lokās, tinas apkārt.
— Saloku varavīksni Aiviekstes ielokā,
— Satinu kūpošas maizes šķēles lapās
Papīra.

Vārpatas, usnes, balandas . . .
Raustu kā meiteņu pīnes
Zaļa zīda lentēs
Puikas pirmskolā. —
Ticēsi man? — Dzēru . . .
Skanoša krūze,
Vindeižu avota ūdens
Vēss. —

Indra Gubiņa

Iepazīsimies!

Mēs pazīstam daudzus cittautu mākslinieku, mēs pazīstam mūsu pašu latviešu mākslinieku, bet maz latviešiem bijusi iespēja iepazīties ar latviešu mākslinieku Andreju Lapiņu, kas pazīstams kā viens no ievērojamākajiem Kanadas mākslinieciem šī gadsimta pirmajos gadu desmitos. Par viņu mūsu laikrakstā jau rakstījām pagājušajā gadā.

Šogad paiet 40 gadu kopš Latvijā, Skujenē, iedzima Andrejs Kristians Gotfrīds Lapiņš. Maz zināms par viņa bērnību un jaunību, tomēr liekas, ka viņš audzis mākslinieciski noskaņotā ģimenē, jo viņa vecākais brālis Gotlībs beidzis Štiglica mākslas skolu un bijis viens no mākslinieku apvienība Rūķis dibinātājiem 1859. gada 6. martā. Pirmo mākslinieciško izglītību Lapiņš ieguva Rīgā, apgādamies pie Pēterpils akadēmijas profesora Staņislava Rozes, pēc tam kopā ar Rozi aizceļoja uz Franciju, turpināja studijas un aizgāja (ne aizbrauca) uz Holandi, kur mācījās Amsterdamas valsts mākslas akadēmijā pie prof. Allebē, bet 1905. gadā izceļoja uz Kanadu. Te Lapiņi āri vien ieguva ievērību kā portrētists un dzīvnieku gleznotājs. Divdesmitajos gados viņš ja apzīmēts par labāko zirgu gleznotāju visā Ziemeļamerikā. Kopš studiju gadiem Parīzē Lapiņš savu vārdu rakstīja — Andrè Lapine.

Toronto pazīstamais igauņu režisors un aktieris R. Andre apmēram pirms trīs gadiem sācis krāt A. Lapiņa gleznas, domādams, ka šis ievērojamais Kanadas mākslinieks ir igauņu izcelsmes. Kad atklājās Lapiņa latviešu izcelsmes, R. Andre tomēr turpināja viņa darbus kollektēt, jo, kā pats saka, „es iemīļoju šas darbus!" Pašlaik R. Andre kollekcijā ir ap 40 Lapiņa darbu. Var būt, ka šī pārpratuma dēļ, ka Lapiņš noturēts par igauni, latviešiem tagad radīsies iespēja iepazīties ar A. Lapiņa darbiem. R. Andres kollekcija būs izstādīta Latviešu namā Toronto no 4.—20. novembrim.

Andreja Lapiņa vārds, viņa darbu reprodukcijas parādās Kanadas mākslas vēstures grāmatās, kā arī starptautiskajās mākslinieku vārdnīcās. Viņa darbi Kanadā atrodas Otavas nacionālajā galerijā, Toronto mākslas galerijā, Saskatūnas mākslas galerijā. A. Lapiņš ieguvis divas reizes Jessie Dow godalgu par akvarejiem Montrealā un sudraba medaļu par labāko gleznu Ņuvestminsterā, Britu Kolumbijā. Andrejs Lapiņš piederējis ievērojamām mākslinieku apvienībām: Sv. Lūkasa mākslinieku apvienībai Amsterdamā, Ontario mākslinieku apvienībai, Kanadas akvarelistu apvienībai; bijis arī ievēlēts biedrs Kanadas valsts akadēmijā (Associate member of Royal Canadian Academy).

Latviešiem nav bijis iespējas agrāk iepazīt šo mūsu ievērojamo gleznotāju, kas veidojis Kanadas mākslas vēsturi un par kuŗu, pēc nāves 1952. gadā, lielākajā Toronto dienas laikrakstā bija teikts: „Ar Andrè Lapine mēs zaudējam vienu no visspilgtākiem un patiesākiem tradicionālās mākslas pārstāvjiem, kas saistīja mākslā pagātni ar pašreizējo laikmetu." Ikviens, kas pazina A. Lapiņu vai viņa darbus, viņu iemīļēja.

Jācer, ka arī latvieši tagad iepazīsies ar A. Lapiņa darbiem un viņu iemīļēs.

Ņujorkas koris brauc uz Toronto

Nav iespējams pateikt, kad tieši tās sākās, bet sen jau Toronto palaikam bijušas dzirdamas balsis, ka vajadzētu aicināt koncertēt Bruno Skulti ar savu koŗi. Balsis visskaļākas kļuva pēc tam, kad Ņujorkā pirmatskaņojumu pieredzēja Skultes simfoniskā poēma „Daugava". Taču arvien tās atkal noklusušas, atduroties galvenokārt pret tiri materiālām problēmām: kā koncerta rīkotājiem iespējams riskēt izdot vairāk dolaru nekā ieņemt? Atrisinājumu šim organizāciju kultūrālo daļu vadītāju mocītājam jautājumam spējusi rast Toronto latviešu koncertapvienība. Nu jau ceturto sezonu vienam no četriem abonementa koncertiem tā aicinājusi kādu koŗi no tālākām latviešu kolonijām, kuŗi citkārt, varbūt, vēl šodien Toronto nebūtu dzirdēti. Pirmais no tiem bija Dziesmu Vairogs no Kalamazū, sekoja Čikagas vīru koris Daugavieši un pagājušajā sezonā Klīvlendas latviešu biedrības koris.

Šogad, precīzi sakot, — šest. dien, 29. oktobrī, reāla kļūs arī iepriekšminētā doma par Skultes vadītā Ņujorkas apvienotā koŗa viesošanos Toronto.

Komponista un diriģenta Bruno Skultes vārds jo daudziem jau būs atmiņā no simfoniskajiem koncertiem Rīgas Lielajā ģildē. Bēgļu gaitās Vācijā viņš saistījās ar latviešu operu Oldenburgā, bet kopš ierašanās ASV guvis ievērību gan ar savu vadīto koŗu koncertiem, gan komponētajām kantātēm, gan kā dziesmu svētku virsdiriģents.

Tīri oficiāli ņemot, Ņujorkas apvienotā koŗa nosaukums vēl visai jauns, jo radies, apvienojoties Skultes vadītajiem Ņujorkas draudzes, Ņujorkas jauktajam un DV vīru koŗiem. Bet tā kā šo koŗu praktiska sadarbība notikusi jau pirms tam, tad Ņujorkas apvienotais koris 1965. gada pavasarī atzīmēja savas darbības 15 gadu atceri. Jubilejas koncerts reizē notika arī paša diriģenta 60. dzimšanas dienas atzīmēšanai, kuŗā pirmatskaņojumu pieredzēja korim veltītā rapsodija „Ganiņš", kas, liekas, ir pirmā latviešu kompozicija korim, solistiem un kokļu ansamblim. „Ganiņš" ar skaņu plates starpniecību pēc tam skanējis jo daudzās latviešu mājās, un nu „dzīvā veidā" būs dzirdams arī 29 oktobŗa koncertā Toronto. Šīs skaņdarba atskaņošanā piedalīsies jau visur iecienītais Ņujorkas kokļētāju ansamblis. Arī citādi programma gaidāmajā koncertā solās būt jo interesanta, un tajā ir vairākas korim prasīgas un reti dzirdētas dziesmas. Tās ir J. Vītola komponētās balādes „Dūkņu sils", „Rūķīši un mežavecis", „Karalis un bērzlapīte", kā arī J. Kalniņa „Apsniegošā pilsēta".

Par to, cik nopietni uz šo koncertu gatavojas paši ņujorkieši, liecina dzirdētā ziņa, ka visai daudzi koristi, kas darba vai citu iemeslu dēļ nevarēs braukt uz Toronto ar kopīgo autobusu, ceļā dosies ar līdmašīnu.

29. oktobŗa koncerts notiks latviešiem jau labi pazīstamajā Parkdale Collegiate auditorijā plkst. 7.30 vakarā. Bez koncert apvienības abonementu kartēm īpaši šim koncertam tiek pārdotas atsevišķas ieejas kartes, kuŗas iepriekšpārdošanā dabūjamas Lotus puķu veikalā un DV grāmatnīcā, bet atlikušās kartes koncerta vakarā būs iegādājamas pie kases.

Šāsdienas reklāmu laikmetā frazes par produktu vai sarīkojumu vienreizību kļuvušas visai apdrāztas. Tomēr nav iespējams šī vārda īsto nozīmi neattiecināt uz gaidāmo Ņujorkas apvienotā koŗa koncertu. Ja arī pilnīgi atstājam kvalitāšu vērtējumus laikam pēc koncerta izskaņēšanas, nemainīgs paliek fakts, ka bija jāpaiet 15 gadiem, kamēr „Skulte ar savu koŗi" nu brauc uz Toronto sniegt patstāvīgu koncertu.

A. J.

Kultūras chronika

Rūsa mūzikas skolas koncertos šoruden pirmatskaņojumu virknē uzņemti arī divi jauni Arnolda Šturma darbi — Svīta klarnetei, čellam un klavierēm un Svīta flautai, vijolei un klavierēm. Darbiem izmantoti latviešu tautas mūzikas elementi.

EDVĪNS MEDNIS

Vai tu vēl arvien tici liktenim?

KARA LAIKU STĀSTS

No topošā krājuma „Viri un likteņi"

(4. turpinājums)

To ilgi jo ilgi kara laikā nesaprata, tādēļ daudz kas piesēts ar pārestībām un rupjām varmācībām, kas apkauno daudzus karus un karotājus, sē, kā bija toreiz, kad blakus citiem cīnījās arī sodītājas un atriebējas. Venēras plēstās rētas ir izrāvušas no ierindas pulkus un pat divīzijas visās frontēs un armijās, līdz tagad, jaunos un jaunākajos karos, bagātu armiju vīrus nogādā lidmašīnās turp, kur viņi var ātri apmierinājumu gūt, kaut arī ne mūžīgajām ilgām, tad vismaz tiešākajām. Tas ir tas, ko nedrīkst noklusēt un vairs nenoklusē, kā bija toreiz, kad blakus citiem cīnījās arī mūsu strēlnieki, kad vēl ļoti neskaidras un nenoskaidrotas bija daudzas attieksmes, arī starp frontes vīriem un sievietēm, ar kuŗām viņiem iznāca darīšanas aizfrontē. Visas šīs lielās kaisles un sīkās kaislības plūda kā milzu upe, kuŗu neviens necentās saskatīt un kuŗa atgādināja varenu straumi, kas ieplūdusi iedomātās smiltīs. Daudz kas bija nokārtots tumsā un pustumsā, vai aiz nolaistiem logu aizkariem, un tomēr sekas parādījās virspusē, piemēram — pie drauga Andrieva ar viņa komandējumu uz kara slimnīcu vai arī pie kāda jātnieku pulka rotmistra, kas tieši klusi izslīdēja no mūsu pulka ambulances un izlikās mani nepazīstam, kaut bijām iepazinušies Majoros laikā, kad Dubultos atradās mūsu strēlnieki. Toreiz šis eskadrona komandieris, droši vien, bija sapazinies arī ar mūsu ārstu.

Pēc sarunas ar Andrievu Grīvu ceļā uz pulka štābu satiku mūsu ārstu un pateicu, ka drīz pārņemšu dežūru. Pārrunājām varbūtējas sadarbības saskaņošanu, ja pulkā kas notiktu, kad vajadzīgi arī ārsts. Ar pāris vārdiem pieminēju arī Grīvu, jo viņu nedrīkstēja izlaist no mūsu kopīgajām acīm. Ārsts ieminējās:

„Man Grīva vairs nepatīk. Viņš par daudz iekaisis, un tam ne vienmēr bijušas labas sekas. Būtu labi, ja parunātu ar pulka komandieri, lai viņu aizkomandē kaut kurp tālāk — pieņemt zirgus, vezumnieku ratus, aizjūgus . . . Tikai pulkvedis pats kaut kur aizbraucis, lūdzis jūs palikt viņa vietā, parakstīt dažus papīrus."

Tā man bija jauna ziņa, kuŗa pulka štābā drīz apstiprinājās. Tai arī izrādījās lielas sekas tālākajos notikumos, par kuŗiem bija netieši ieminējies arī ārsts, vēl piemetinot:

„Strēlniekos nav pārāk spoža noskaņojuma. Gadu nocīnījušies, saguruši, reti kad izcelti, iepriecināti. Tā sabiezinājies niknums, neapmierinātība, kas reizēm izlaužas uz āru, arī pret savējiem un savējām. Tā nereti dzirdams uzsvērums: Muļķa skuķis, ko vēl laužas . . . Ja nezina, ko darīt, es pamācīšu, ir jau sen laiks . . . Ja nu tam visam vēl pievienojas varmācība, tad sekas ir bēdīgas, jo netrūkst meiču, kuŗas pēc tam indējas vai mēģina nošauties, varbūt tādēļ, ka lēkšanai upē nu ūdens par aukstu."

Ārsts pazina vīrus un apstākļus. Viņš pievērsās arī tam vīram jātnieka tērpā, kuŗš tikko bija izslīdējis no ambulances:

„Ir dažādi skuķi. Daži no tiem spēj apvest ap stūri pat tik slīpētu vīru, kā šo titulēto rotmistru, kuŗš bija iedomājies, ka viņam te uzsmaidījusi īsta baronese . . . Viņš mazāk lādējās par savu kaiti, bet vairāk pārmeta sev stulbo iekrišanu: neesot sapratis, kas tas par skuķi, viņš — lielākais dāmu un sieviešu pazinējs no Varšavas līdz Tuvajiem un Tālajiem austrumiem!"

Ārsts pasmīnēja:

„Vecums nevienu nepadara gudrāku šai ziņā, tādēļ nopietns var izvērsties arī jaunā Grīvas gadījums, jo viņš atdūries pret kaut ko, kas ir tik ir-dens kā ziedi un tik ciets kā klints, pie tam reizē, — pret šo meiču. Kad kādreiz pie manis ambulancē enāk kāda meiča, man sen skaidrs, ka viņa citādāka par mums, kā lielā atšķirība nav tikai anatomijā. Kad paraugos viņas pierē, aiz tās nav un nebūs atrodams Ņūtons vai Kants, viņa nebūs nekā izdirdējusi par Aspaziju, bet toties zinās lielo un vislielāko noslēpumu — kā pasniegt vai atteikt nums daudz ko, kā piepildīt vai izliet kausu, kuŗš nūs var padarīt trakus vai arī pārvērst muļķos, las sevi reizēm iedomājas arī par svētlaimīgiem... ārlaid acis viņas mugurai, kas nekā nezina no ģeografijas, bet var mūs aizvest ļoti tālu. Pavēro iņas rokas, kājas, mazos pirkstiņus . . . Un pavēro ainagu, brūklenāju vainagu tādas meičas, kā, piemēram, Maijas matos."

„Jā, tas viņu grezno, tāpat kā emeralda kroņis jaunu valdnieci. Tāds patiesi ir šis brīnums. ēl, ka daudzi to negrib izprast vai saskatīt," es oteicu, bet ārsts turpināja:

„Jā, brīnums, — un tādu ir daudz! Liels brīnums ir vīrieša lielā, pat pārmērīgā neatlaidība, ja viņš grib kaut ko panākt; un tāda paša ir sievietes etcība, ja viņa grib to liegt. Tas lasāms mūsu Maijas acīs zem viņas vainaga, kuŗu viņa nēsā arī i citu vainadziņu."

Mēs uz brīdi iegājām pulka kluba telpās — ašā un ļoti vienkāršā istabā. Pasūtinājām glāzi ļas. Pie attālāka loga savai tējai kaut ko lēja Grīva. Ārsts viegli padraudēja ar pirkstu:

„Jau tik agri? No tā vēl vajadzētu atturēties."

Grīva kaut ko drūmi un neapmierināti norūca. Mēs ar ārstu saskatījāmies: mūsu domu un nojautu apmaiņa nebija lieka, bet mēs to nebijām pienācīgi pastiprinājuši vēl tālāk.

Kā pulka komandiera vietnieks es dežūrēšanu būtu varējis nodot citam, bet nedarīju to, jo noguruši bija arī pārējie. Tā pamazām savilkās mezgls, kuŗu var apzīmēt arī par likteņa cilpu. Pulkā un arī aizmugurē ir daudz dinamīta, un nekad nevar paredzēt, kur tas izsprāgs. Te bija vietā jau vairāk pieredzējušas nekā pavisam jaunas acis. Bez tam visam, kas notika pulkā, bija jāpaliek tā iekšienē, tā neredzamajās, bet rūpīgi uzmanītajās sienās. Arī šī iemesla dēļ paturēju dežūrēšanu sev, jo tas nodrošināja klusēšanu, ja tāda izrādītos nepieciešama.

Pulks bija 2500 vīru un zēnu, kas cieši sakausēti kopīgā saimē, bet tomēr stipri atšķirīgi savos likteņos. Sevišķi sarežģīta bija šo kopīgo un tomēr atšķirīgo ceļu krustošanās, atgādinot spīdīgas trajektorijas vai daudzkrāsainu ložu ceļus, kuŗus allaž vajadzēja censties laikā saskatīt, lai iespējami paturētu kontrolē. Ja kaut kas gaidīti vai negaidīti notika, tā savā ziņā bija arī vadības vai kontroles vaina, jo nereti izrādījās pielaista maza kļūda, neuzmanība, pārskatīšanās, nebija pietiekami ievēroti brīdinājumi.

To bija diezgan daudz arī Maijas un Andrieva gadījumā. Bez viņiem pašiem, tieši nevarēja vainot nevienu, izņemot likteni, kas pats neatbild nekad, allaž uzvelot atbildību citiem. Arī tas dažreiz vēl nav izprasts un noskaidrots. Tāpat arī vēl kautrējas un atturas runāt par sievietes ietekmi uz vīrieti dažādos, arī kara apstākļos. Daudzi izturas tā, it kā armijas sastāvētu tikai no vīriem, zirgiem un ieročiem, bet karotāju vienīgā kaislība būtu iet nāvē, uzvarēt. Karotāju kaisles un uzvaras dziņas turpretim ir ļoti dažādas un sarežģītas. Tās vairs nav iespējams noklusēt.

(Turpinājums sekos)

Sena ordeņa mācibas paudējs

JEZUITAM ST. LADUSĀNAM 25 GADU PRIESTERIBAS JUBILEJA

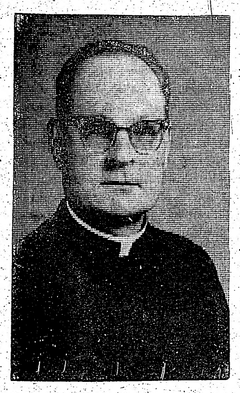

Staņislavs Ladusāns

Jezuīta vārds vēl šobaltdien vienam otram liek saraukt pieri izbrīnā un, varbūt, pat mazās bailēs. Mūsu vēstures grāmatās jezuīts parādīts gandrīz kā taisnības un progresa apkaŗotājs. Izrādās, ka no pašu latviešu vidus nākuši četri ievērojami jezuīti, kuŗi strādā izkaisīti ikviens savā pasaules malā. Tēvi P. Bečs un St. Gaidelis darbojas Austrālijas latviešu aprūpē, tēvs P. Cirsis dzīvo Anglijā, tēvs St. Ladusāns māca Brazilijā. Prof. Ladusānam šogad piepildījušies 25 priesterības gadi.

Pirms aprakstu jubilāra dzīvi, kuŗas vienā posmā šo rindu autoram bija izdevība dzīvot līdz kādreiz Romā, der īsumā atcerēties jezuītu ordeņa vēsturi.

16. gadsimta sākumā, kad nāca Mārtiņa Lutera tīcības reformācija, katoļu baznīcā radās spēcīga reakcija, lai reformācijas izplatīšanos apturētu un atgrieztu pie baznīcas jau atšķēlušos kristiešus. Šai sakarā 1540. gada 27. septembrī radās Jezuītu ordenis. Tā dibinātājs bija spāņu armijas virsnieks Ignacijs Lojola, kuŗš nolēma kļūt par Kristus karavīru. Šķistība, nabadzība, sevis un citu veidošana uz garīgu pilnību bija šī ordeņa ideāli. Ordenī iestāties aicināja tikai visspējīgākos intelektā un visstiprākos ticībā. Šī ordeņa disciplīna vienmēr bijusi apbrīnas vērta, bet jezuītu progresīvā nostāja, it sevišķi sociālos jautājumos, bieži bija par iemeslu tam, ka, jau sākot ar 18. gadsimta vidu, ordeni diezgan nežēlīgi vajāja, bieži vien pat katoļu zemēs, kur pārāk konservātīvie valdnieki jezuītu iejaukšanos valdības lietās nevarēja paciest. 1773. gadā pāvests Klements XIV franču, spāņu un portugaļu valdību spiedienā oficiāli Jezuītu ordeni slēdza. Paši ordeņa brāļi tomēr slepeni darbojās visās zemēs. Daudzi mira franču revolūcijas laikā, daudzi devās misijās uz jaunām zemēm, kur bieži mira mocekļu nāvē (Midlandē). Krievu kazaki Polijā, jansenisti (predestinācijas mācību sludinātāji) Francijā un visi tā saucamie „apgaismotie despoti" bijuši niknākie jezuītu vajātāji.

Krievijas carienei Katrīnai II pienākas jezuītu ordeņa izglābšanas un atjaunošanas gods. Viņa bija vienīgā valdniece, kuŗa neievēroja pāvesta bullu par ordeņa likvidēšanu, bet atļāva jezuītiem Krievijā darboties. No šīs grupas pēc 10 gadiem sākās ordeņa atjaunošana. Mūsdienās ordenī ir 33.000 locekļu, kuŗu darbība visvairāk izpaužas augstāku mācības iestāžu uzturēšanā un vadīšanā, periodisku izdevumu publicēšanā, kā arī aktīvi darbojoties radio un televīzijas raidījumos.

Īpaši pieminami „garīgie vingrinājumi", kuŗus plaši praktizē visās zemēs visu profesiju piederīgie. Šo vingrinājumu kārtību izstrādāja jau Jezuītu ordeņa sākuma gados, ar nolūku panākt, lai cilvēki, kas dzīvē saredz jēgu tikai darbā, peļņā un materiālos labumos, vismaz uz dažām dienām gremdētos klusībā pārdomās un lūgšanās. Spējīgāko jezuītu tēvu spredikī ir apgaroti, interesanti un par aktuāliem tematiem.

Tēvs Ladusāns bija tas, kas mūs 3 latviešu bēgļu studentus Romā, pirmoreiz trīs dienas pirms Lieldienām ievietoja „Vatikāna mūros", paziņodams, ka mūs izlaidīs tikai Lieldienu rītā. Visai interesanta bija šo trīs dienu pieredze kādā citā, jaunā pasaulē, kuŗas gara gaismā mainījās visu lietu vērtības... Lieldienu rīts, kad tikām „brīvībā", izvērtās īstas garīgas augšāmcelšanās rītā.

Tēvs Staņislavs Ladusāns dzimis Zvirgzdenē 1912. gada 22. augustā, mācījies Ludzas ģimnazijā, Latvijas universitātē studējis teoloģiju un filozofiju, papildinājies Krakavā un Florencē, bet Romā 1946. gadā ieguvis doktora gradu filozofijā, aizstāvot tezi par tematu „Prāta un jūtu sakarības meklējumi pirmajos Kanta un Akvīnas Toma darbos". Drīz pēc portugaļu valodas apgūšanas jauno profesoru sūtīja uz Nuova Triburgo universitāti Brazilijā par mācības spēku. Drīz viņu paaugstināja par universitātes vicerektoru. St. Lasdusāns strādā pie plašās bibliotēkas sakārtošanas, kuŗā paredzēta redzama vieta arī latviešu grāmatām. Sajos gados prof. Latdusāns piedalījies daudzos zinātniskos kongresos, bijis vairākos komandējumos Eiropā un ASV kultūrālu sakaru uzņemšanai ar lielākajiem zinātniskiem centriem. Viņš publicējis daudz rakstu Brazilijas zinātniskos izdevumos, kā arī Teodora Celma jubilejas izdevumā „Ieskatītais un atzītais". Latviešu presē vienīgi „Dzimtenes Balsī" un „Latgolā" lasīti daži viņa raksti.

Nobeigumā lai atļauts izteikt sirsnīgākos sveicienus cienījamajam jubilāram kopā ar lielu pateicību par pašaizliedzīgo darbu Romā četru bēgļu studentu labā. Darbs, kuŗu toreiz veica tēvs Ladusāns, bija iespējams tikai cilvēkam ar īstu jezuītisku pacietību un kristīgu sirdi.

Dr. E. Upenieks

Latviešu nama Toronto dāmu komitejas rīkotie mājturības kursi pirmajā iekrējā bija pulcinājuši kuplu dalībnieču skaitu. Uzņēmumā nodarbību vadītāja Alīse Paegle (galda galā) pasniedz E. Sili (pa kreisi no viņas) un M. Rubeni (pa labi), kā sagatavojama pildīta lidaka.

Foto: JAK

Jābalso vēlreiz

ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VALDES SĒDE LONDONĀ

Iztirzājot priekšlikumu iesniegšanas kārtību notikušo debašu norisi un izdarīto nobalsošanu, DVF valde 16. oktobŗa sēdē atzina, ka delegātu sapulcē 24. septembrī nobalsošana par „Noteikumu DVF saimniecisko pasākumu darbībai" pieņemšanu faktiski nav notikusi. Valdes sēdē DV Londonas nama piedalījās visi valdes locekļi, izņemot vanadžu daļas vadītāju M. Ķeņģi, kas vēl atradās Kanadā. Pēc sēdes valdei bija pārrunas ar DV organizācijas priekšnieku V. Janumu, kuŗš nedēļas nogalē Londonā piedalījās LAK EC sesijā.

Saimniecības daļas vadītājs G. Rītiņš referēja par delegātu sapulcē notikušo „Noteikumu DVF saimniecisko pasākumu darbībai" projekta apspriešanu. Valde konstatēja, ka par pirmo Ž. Lieģa priekšlikumu, ka jāskata caurī un jābalso par noteikumu katru punktu atsevišķi, sapulce nemaz nav nobalsojusi, bet gan tikai par otru A. Tauriņa priekšlikumu, kas ierosināja balsošanu par visiem noteikumu punktiem reizē. Šāda rīcība ir tehniski nepareiza, jo vispirms bija jābalso par pirmo priekšlikumu. Reizē ar to valde uzskata, ka šie noteikumi nav pieņemti. Nodaļām un kopām tagad no jauna dota iespēja vēlreiz iepazīties ar noteikumu projektu un iesniegt priekšlikumus to papildināšanai vai grozīšanai, ai tad visu lietu izspriestu nākoš delegātu sapulcē.

Atšķirībā no igrākās kārtības, valde nolēma, ka DVF grāmatnīca turpmāk 10% atlaidi dos tikai gadījumos, kā rēķins ir 10 mārc. vai vairk. Turpmāk pa pastu izdarītajām iepirkumiem pircējam pašam būs jāsedz arī pasta un saiņošnās izdevumi. Ar valdes lēmumu grāmatnīca turpmāk neizplatīs Melvaton firmas skaņu plates.

Valde pieņēma zināšanai, ka DV organizācijas tradiciju karogs turpmākajā glabāšanai nodošams ASV DV saimei, kuŗai lielākais biedru skaits. Sakarā ar to valde ieskatīja, ka organizācijas Lielbritanijas nozarojumam cenšu.

Kultūras daļas vadītājs J. Miezītis ziņoja, ka Birminghamā notikušo 5. Daugavas Vanagu dienu atlikums būs ap 60 mārc. Nākamā gada septembrī 6. DV dienas paredzētas Londonā. Domājams, ka tajās atzīmēs arī DVF 20 gadu darbības jubileju.

Sēdes nobeigumā valdei bija izdevība organizācijas jautājumus pārrunāt ar DV priekšnieku V. Janumu, kas priecājās par labi noorganizētajām DV dienām Čikagā, bet nožēloja, ka Anglijas tautieši tikpat kā nav piedalījušies lielajā notikumā. Domu izmaiņā skāra arī DV centrālās valdes budžeta jautājumus, cik-tāl tie attiecas uz DV Lielbritanijas saimi.

IE ID

PASKAIDROJUMS

Laikraksts parādījusies ziņa, ka otrā izdevumā iznākusi manā brošūra par audzināšanu. Paskaidroju, ka LNAK kultūras un izglītības nozare izdevusi manu otru brošūru „Ģimene un tās bērnu audzināšana". Tās cena 50 centi.

P. Dreimanis, Londonā

MEŽCIEMĀ

Dodoties ziemeļu virzienā no Toronto pa 401. un 11. ceļu uz 112 jūdzu attālo Toronto latviešu katoļu vienības lauku īpašumu Mežciemu, kad pirmie saules stari apsveic jauno dienu, skatienam paveras gleznainas aina. Mirdz Kanadas mežu rudens zelts. Salnas skartās lapas mirgo zeltainās krāsās, kuŗas pavada ceļinieku visu ceļa gabalu. Koku un klinšu pauguru piekaisītā apvidū Spance ezera vēsmu žužināts un latvisko čalu apņemts, izplešas katoļu vienības īpašums. Tā dzīves kārtību pārrauga īpaša pārvalde ar priekšu A. Reķi un sekretāru A. Gertmani, kuŗus izraudzījuši saimniecības kopas dalībnieki. Īpašums aptver apm. 103 akŗu platību, bet tā lielāko daļu vēl nav iespējams izmantot dabas pirmatnīguma un neizbūvētā ceļa dēļ. Izbūve prasīs prāvas summas, kuŗu pagaidām nav. Līdz šim iemērīti 43 apbūves gabali, no kuŗiem 41 jau iznomāts. 20 zemesgabalu īpašnieki jau iespējuši uzcelt vasaras mītnes, bet DV Toronto nodaļas darbinieks P. Broks ar talciniekiem pašreiz spēkojas ar klinšu blukiem un veido pamatus savai iecerētajai mājai.

Apciemotājam sevišķi patīk pārvaldes mājas gaumīgais iekārtojums. Tā atrodas arī vistuvāk ezera rāmajiem ūdeņiem. Turpat arī sarīkojumu zāle, kuŗa spēj uzņemt ap 200 personu, lai cilvēki, kas dzīvē saredz jēgu sporta un telšu laukumi. Mežciema tradicionālo sarikojumu virknē ietelp Jāņi, Rudzpuķu balle un bērnu svētki. Rīko arī priekšlasījumu vakarus. Iegriežoties Mežciemā, cieminš ceļa kreisajā pusē, jaukā uzkalniņā var papriecāties par Brīvdabas krustu, kuŗam apkārt ziedu dārzs.

Mežciema territoja iedalīta 5 numurētos ceļos, no kuŗiem vienam dots Rēzeknes nosaukums. Apkārtnē visur izjūtama svaiga gaisa dvesma, še laudis neiespaidojot arī siena drudzis. Krāšņā daba, vēsās vasaras naktis un ūdens tuvums ir īstā vieta vasaras atpūtai. Pārvaldes rīcībā ir arī divas laivas; viena kalpo vasarnieku vajadzībām, otra stāv gatavībā, ja uz ūdens notiktu kāda nelaime. Ezeru iecienījuši makšķernieki, un ciemošanās laikā te redzama aizrautīgi ar zvejas rīkiem darbojamies arī LPB Kanadas kopās prof. Biruta Senkēviča. Bez mazākiem mežu dzīvniekiem, Mežciemā vērojamas stirnas un arī brieži, reizēm to pārstaigā pat lāčis. Kāds zinātājs stāsta, ka lāčis reiz redzēts nosnaužamies uz kāda kājceliņa Mežciema tuvumā.

Ir prieks redzēt Mežciema darbīgos laudis un kārtību, kāda šai latviešu īpašumā valda. Pār visu tomēr izceļama viņu viesmīlība.

O. K.

★ Baltijas centrālajā bibliotēkā, kuŗu pērnruden no Minchenes pārvietoja uz Lineburgu, grāmatu skaits par Baltijas valstīm jau pārsniedz 4400. Tomēr neapgurstošais bibliotēkas vadītājs Otto Bongs dodas arvien jaunos ceļos, jaunu antiku dokumentu un grāmatu medībās. Baltijas valstu materiāli gan tagad tik plaši, ka tālu pārsniedz čaklā vācēja iespējas to pienācīgi apzināt.

LATVIEŠU NAMĀ, TORONTO,
491 College Street,
CETURTDIEN, 27. OKTOBRĪ, pl. 8 vakarā
šajā sezonā pirmais
RELIĢISKI – ĒTISKU PĀRDOMU VAKARS
Temats: KULTŪRA UN KRISTUS
Runās māc. *R. Ekšteins*

TORONTO ZIŅAS

● Mākslinieka Arnolda Nuliša 70 gadu jubilejas izstādi Sv. Jāņa baznīcas telpās slēdza 23. oktobrī. Tā bija labi apmeklēta; no 92 izstādītām gleznām izstādes laikā pārdotas 9, bet pirms izstādes atklāšanas 2 gleznas.

● Sabiedrisko un politisko darbinieka A. Budžes godināšana, sakarā ar viņa 70 mūža gadiem notika 22. oktobrī Latviešu namā. Vispārēju pārskatu par jubilāra dzīvi un darbu sniedza T. Puišāns, raksturodams A. Budži kā rosīgu un nenogurstošu darbinieku sabiedriski politiskā laukā. LNAK vārdā gavilnieku sveica valdes pr-dis J. Niedra, LKAK valdes pr-dis S. Gabrāns, Latgales pētniecības institūta valdes pr-dis A. Bārna, Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars pārstāvis Dr. V. Mileiko un Toronto katoļu draudzes pr-ks A. Vuciņš. No bijušajiem Latvijas laika darba biedriem un līdzgaitniekiem gavilnieku sveica J. Leiņš, J. Grodnis, V. Mukts, J. Tirzna un mākslinieks J. Dekšnis, kas pasniedza arī draudzīgu karikatūru. Ziedus un veltes pasniedza arī vairāki citi apsveicēji. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši biskaps J. Rancāns, monsinjors K. Ručs, prāv. N. Trepša, rakstnieks J. Klīdzējs u. c. A. Budžes godināšanas vakaru bija rīkojusi LNAK, to vadīja A. Stikuts un piedalījās 85 viesi no organizāciju pārstāvji.

● Jaundibinātās TLB šacha sekcijas pirmā sanāksme notika 23. oktobrī J. Jaunzema vadībā. Tā bija galvenokārt informatīvas dabas, bet spēles paredzētas 6 novembrī plkst. 3 dienā Latviešu namā. Aicināti ierasties visi šacha spēles cienītāji, ņemot līdz šacha figūras.

● Austrumu latviešu draudzē māc. A. Brēdis kristījis Maiju un Edmundu Ķīmeni, Vidarta un Veltas bērnus.

● Komponista Valdemāra Ozoliņa jaundarbu koncertu 22. oktobrī Latviešu namā bija rīkojusi TLB. Koncerta programmā bija uzņemtas 17 dziesmas sopranā Emmas Reinvaldes izpildījumā ar autoru pie klavierēm. Starp programmā uzņemto dziesmu tekstu autoriem bija arī torontietes Biruta Senkēvica (pirmatskaņojumi) un Velta Toma.

● Ap 700 dalībnieku bija ierādušies Ukraiņu federācijas telpās, kur atkal reiz notika etnisko grupu studentu savienīgs vakars. Šādi sabiedriski vakari savā laikā regulāri notika Latviešu studentu kopas ierosmē J. Dreifelda vadībā. Tajos piedalās ungāru, igauņu, latviešu, lietuviešu, ukraiņu un poļu studenti, kādēļ sadarbības grupai dots HELLUP nosaukums.

● Jauniešiem, vecākiem par 15 gadiem, mācības uzsāktas Austrumu draudzē māc. A. Brieža vadībā. Mācības notiks reizi mēnesī, un nākošās paredzētas 27. novembrī, bet jauniešiem no 13 — 15 gadu vecumā mācības notiks 13. novembrī. Vecākā jauniešu grupa darbu sāks ar 17 dalībniekiem, bet jaunākā ar 21.

● TLMM kluba lauku īpašumā Bērzainē 23. oktobrī bija ieradušies vairāk nekā 100 viesu titaru un pīļu šaušanas sacensībās. Uzvarētājiem sadalīja 21 titaru un 20 pīļu. Ievērojot sevišķi lielo atsaucību šāda veida sarīkojumiem, kluba vadība vienojās šai gadā noorganizēt arī ts. Ziemsvētku šaušanas sacensības.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Draudzes dāmu komitejas rīkotā koncertā 6. novembrī, plkst. 4.30 pēcpusdienā draudzes baznīcā dziedās tenors Pēteris Lielzuika, ērģeļu pavadījumus veicot komp. Imantam Saksam. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1.50 dol.; bērniem brīva. Atlikums draudzes dāmu komitejas baznīcas darbam.

NIAGARA

● Jaunatnes un draudzības dienu rīcības komitejas darba nobeiguma sēdē, kuŗā piedalījās arī LNJAK pārstāvji A. Kalupnieks un A. Smiltnieks, pārskatu par svētku norisi sniedza priekšsēdis P. Treiers. Apmeklētāju bija vairāk nekā iepriekšējos gados; iepriecināja, ka jaunieši vidū bija redzami arī daudz vecās paaudzes svētku dalībnieku. Visiem patika detroitiešu tautiskā ansambļa uzvedums, interesanta bija arī modes skate un jauniešu parlamentārās debates. Arī materiālā ziņā sarīkojums apmierināja. Rīcības komiteja LS AK jaunatnes sporta atbalstīšanai nosūtījusi 50 dol. un Sv. Katrīnu latviešu skolas deju kopai atvēlējusi 25 dol., bet no pārējā atlikuma 653 dol. apmērā puse nodota LNJAK rīcībā tās mērķu sekmēšanai. Faktiski tomēr viss svētku atlikums aiziet jaunatnei, jo arī to daļu, kuŗu patur Niagaras nama fonds, ieskaita īpašā fondā, kuŗa kapitāla augļus izlietos latviešu jaunatnes atbalstam. Niagaras latviešu nama fonda padomes priekšsēža A. Šteinbacha ierosinājumā sēdes dalībnieki izteica pateicību rīcības komitejas priekšsēdim P. Treieram par labi veikto darbu. Par priekšsēdi nākošo svētku rīcības komitejai ievēlēja Voldemāru Strautnieku (709 Jepson St., Niagara Falls, Ont.), uzticot viņam izraudzīt tehniskos palīgus. Nākošās jaunatnes un draudzības dienas Niagarā nolēma rīkot 22. un 23. jūlijā. Par svētku programmas priekšnesumiem rūpēsies jaunieši. Programmas un citu ar svētku norisi saistīto darbu izkārtošanai pie LNJAK radīs īpašu komisiju P. T.

Vai Hamiltonā būs latviešu kapsēta?

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudzes pēdējā apkārtrakstā ziņots, ka draudzes padome noskaidrojusi iespējas iegūt atsevišķu nodalījumu latviešiem Woodland kapos.

Kā jau zināms, šai kontinentā nekā nevar dabūt par velti, tādēļ arī šoreiz draudzes locekļiem kapavietas jāiepērk. Ja pieteikšos pietiekami liels interesentu skaits, rastos iespēja iegūt kapavietas ar daļēju iemaksu. Ģimenes kapi maksā 220 dol., iemaksājot 110 dol. un kārtojot atlikumu pa 10 dol. mēnesī; tas pats attiecināms arī uz vieninieka kapavietu, kas maksā 95 dol.

Draudzes locekļiem vajadzētu šo izdevību izmantot, tad arī Hamiltonas latviešiem būtu sava kapsēta. Toronto latvieši šai ziņā jau tālu priekšā, jo savus mirušos vienkopus apglabā jau 10 gadu.

Vai Hamiltonā būs latviešu kapsēta? Tas atkarīgs tikai no mums pašiem! Pieteiksimies it visi, kas saviem piederīgajiem vēlēsies rast pēdējās atdusas vietu latviešu stūrītī. Reizē ar to mēs būsim piepildījuši ne tikai savu, bet daudzu sirmo tēvu un māmuļu pēdējo vēlēšanos.

Kad latviešu kapi būs iekārtoti arī Hamiltonā, tad arī še reiz, varbūt, pacelsies kāda pieminas zīme mūsu kritušajiem varoņiem. Reiz radās doma šādu piemiņas plāksni novietot baznīcā, kuŗu pārceltu uz Hamiltonas latviešu kapiem, ja tādus iekārtotu.

Savā dienas steigā apstāsimies, padomāsim, jo tikai vienu dzīvi dzīvojam!

J. G.

Elmārs Lanka beidzis Queen universitāti Kingstonā (Ont.) ar B. Comm. gradu un pienēmis vidusskolas skolotāja darbu Haroverā (Ont.). Viņš ir korporācijas Latvia tautietis.

Rakstnieks Arnolds Apse (pa labi) turnejas laikā cijas kopas sekretāru A Aucinieku apciemoja arī

Satikšanās ar

RAKSTNIEKS ARNOLDS A

Lasot kādu grāmatu, parasti savā prātā ātrējoļu rakstnieku. Tā tas bija arī ar Apses „Klosterkalnu". Bija interesanti redzēt „gaismas bildes", kuŗas uzņēmusi Dr. Austra Rudzīte, kad viņa ar Minsteres latviešu ģimnazijas 13. izlaiduma klasi viesojās Klosterkalnā, bet mana zinkāre nebija apmierināta. Tā kļuva vēl lielāka, kad uzzināju, ka Jana Veidnere, „austrāliete", kas nu jau pāris gadu dzīvo Anglijā, grāmatu par Klosterkalnu sākusi tulkot kādam franču apgādam.

Tad lasiju, ka Arnolds Apse viesosies Minsterē. Īsi pirms rakstnieka atbraukšanas no Amerikas pienāca viņa dzejoļu grāmata „Saules pukes". Nu bija tikai jāgaida pats rakstnieks un viņa literārais vakars 23. septembrī. Uz Minsteri atbrauca divi gara auguma vīri. Tas otrs bija Latviešu preses biedrības Vācijas kopas sekretārs Andris Aucinieks. Viņš pastāstīja savas impresijas par apciemojumu Klosterkalnā šīgada Vasarsvētkos. Arnolds Apse ar kalsno, vējā un saulē iedegušo seju likās kā sen pazīstams cilvēks. No autobiografiskā romāna „Klosterkalns" viņš nolasīja fragmentu „Meditācija vētrā", bet no dzejoļu krājuma „Saules pukes" ciklu „Saules pielūdzējs". Rakstnieka balss bija lēna un sirsnīga, kad viņš sāka stāstīt par sevi un savu dzīvi.

„Mana dzīve iekārtojusies tā, ka reti tiekos ar latviešiem. Tuvākie latvieši dzīvo simt kilometru tālu. Tas nu gan ir tikai „zaķa lēciens", tomēr nav iespējams biežāk par t zēm gadā ar tie pagāja pat trīs g pats sev jautāt: V pēdējais latvietis, jais mohikānis"? vojot, rodas šāda mas, bet nu man jo nu zinu, ka n latvietis."

Un kā lai būtu? prieku atceras lie mes Frankfurtē, noverā. Tad Arn pina:

„Manai atšķirtī laba īpašība. N virsotnes redzu risi savādāk neki norisēs ir aktīvi d

Šī distance, šī atļauj rakstnieka izvērtēt. Apse n kādi ir viņa vēr terkalna perspekt vakars būtu par negrib apgalvot, pareizi. Rakstnie ties tikai par to nepieciešams, lai šī varētu trimdā var izteikt divos gars. Tas ir mant simtiem pārgājis paaudzi. Latviešu mūsu dzīves zīņā jā gribā — izturgrūtības. Spītīgā si mūsu sikstum tautai palīdzējis tiem ilgu jūgu. sikstums vajadzīg to zaudēsim, tā eja. Tautas gars ba. Latviešu ga no dzimtenes. M kiem, dzimtene lai latviešu gars bet augtu arvien jāpatur sirdīs l Mums arī svešum zemes, Zemgales Latgales vēji, jāc skan no dzimtenc varoņu kapenēm, dis lai atsaucas. nās, ka viņi nav par Latviju; zinā esam dzīvi un — jai.

Latviešu gars d dzēs, organizāci laikrakstos un a Protams, ne vis bijuši visiem tri sos laikos. Milzi saimes ir kļuvušs trimdinieku saime mazāka, ja tā ne vības ilkumu — uzdevums ir skai mūsu tautas dzīv darīs. Tēvi un m vecmāmiņas lai lai jaunatnē n gars. Mārtiņš L „Ja rit pasaule i dien tomēr vēl kociņu!" Ja vecā ņas kādu dienu no šīs pasaules viņi vēl „iedēsta stāsta jauniešiem sava mūža bagā Lai nedomā, ka Viens vienīgs jaun līcis vārds var kas neizdzisīs."

Arnolds Apse sevī saglabājis la noslēgtības Kloste viešu saimē, dzirc

JĀPASTIPRINA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ma sesijā izraisījās plašākas debates, kuŗu rezultātā kopsēde atzina, ka LAK EC ir demokratisks iestādījums, kas reprezentē atsevišķo zemju pārstāvības un aktīvās politiskās partijas. Reizē ar to darbībā izpaužas dažādi uzskati, bet lēmumus pieņem demokratiskā nobalsošanā. Pieņemot kādas atsevišķas grupas ultimātīvas prasības, LAK EC atkāptos no demokratiskajiem principiem.

Par atsevišķo nozaŗu darbību ziņojumus sniedza to vaditāji. R. Liepiņš ziņoja par ārlietām, J. Andrups par kultūras nozari, E. Zelmenis par saimniecisko nozari, I. Freimanis par jaunatnes nozari un S. Boriss par informācijas nozari A. Landsmaņa vietā, kas nebija ieradies. Pie viņu ziņojumiem pakavēsimies mūsu laikraksta nākošajā numurā. Sēdes atlikušā daļa bija veltīta politisko partiju pārstāvju ziņojumiem.

LAK EC prezidiju ievēlēja līdzšinējā sastāvā, vienīgi par aprūpes nozares vadītāju A. Ošes (Zviedrija) vietā izraudzīja A. Saltu no Zviedrijas, jo A. Oše no pienākumiem atlūdzies. Sēde apstiprināja divas kultūras padomes piešķirtās kultūras darbinieku balvas, kuŗas apbalvotajiem pasniegs 18. novembrī.

Sesijas pirmās dienas vakarā sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš bija aicinājis delegātus vakariņās Latvijas sūtniecībā.

L.

NTO ZIŅAS

Nulīša
. Jāņa
oktob-
a; no
stādes
izstā-
ā dar-
āšana,
adiem
namā.
bilāra
. Pui-
dzi kā
ronie-
laukā.
sveica
LKAK
Latga-
valdes
katoju
intars
un To-
ks A.
atvijas
izgait-
J. Le-
ts, J.
Dek-
audzi-
veltes
osvei-
us bi-
icāns,
v. N.
ējs u.
akaru
ija A.
esi un

n sek-
ka 23.
ā. Tā
ātivas
as 6
tviešu
si sa-
lidz

DAS ZIŅAS

AK jaunatnes sporta atbalstīšanai nosūtījusi 50 dol. un Sv. Katrīnu latviešu skolas deju kopai atvēlējusi 25 dol., bet no pārējā atlikuma 653 dol. apmērā puse nodota LNJAK rīcībā tās mērķu sekmēšanai. Faktiski tomēr viss svētku atlikums aiziet jaunatnei, jo arī to daļu, kuru patur Niagaras nama fonds, ieskaita īpašā fondā, kura kapitāla augļus izlietos latviešu jaunatnes atbalstam. Niagaras latviešu nama fonda padomes priekšsēža A. Šteinbacha ierosinājumā sēdes dalībnieki izteica pateicību rīcības komitejas priekšsēdim P. Treiteram par labi veikto darbu. Par priekšsēdi nākošo svētku rīcības komitejai ievēlēja Voldemāru Strautnieku (709 Jepson St., Niagara Falls, Ont.), uzticot viņam izraudzīt tehniskos palīgus. Nākošās jaunatnes un draudzības dienas Niagarā nolēma rīkot 22. un 23. jūlijā. Par svētku programmas priekšnesumiem rūpēsies jaunieši. Programmas un citu ar svētku norisi saistīto darbu izkārtošanai pie LNJAK LS radīs īpašu komisiju. P. T.

ā būs latviešu kapsēta?

ev-lut. bažnīcā, kuru pārceltu uz Ha-
okārt- miltonas latviešu kapiem, ja tā-
pado- dus iekārtotu.
iegūt Savā dienas steigā apstāsi-
ešiem mies, padomāsim, jo tikai vienu
dzīvi, dzīvojam! J. G.

nentā
ti, tā-
kļiem
ieteik-
esentu
it ka-
u. Gi-
ol., ie-
rtojot
; tas
eniniе-
ā dol.
dzētu
ad arī
sava
ai zi-
us mi-
jau 10

tviešu
ki no
ces it
gajiem
vietu
o mēs
savu,
u mā-

iekār-
ērī še
n pie
šajiem
ma sā-
ovietot

Elmārs Lanka beidzis Queen universitāti Kingstonā (Ont.) ar B. Comm. gradu un pienēmis vidusskolas skolotāja darbu Haoverā (Ont.). Viņš ir korporācijas Latvia tautietis.

Rakstnieks Arnolds Apse (pa labi) turnejas laikā pa Vāciju kopā ar Latviešu preses biedrības Vācijas kopas sekretāru A Aucinieku apciemoja arī Baltijas jūru. Foto: Ingeborga Sīle

Satikšanās ar klosterkalnieti

RAKSTNIEKS ARNOLDS APSE MINSTERĒ, VĀCIJĀ

Lasot kādu grāmatu, parasti savā prātā iztēloju rakstnieku. Tā tas bija arī ar Apses „Klosterkalnu". Bija interesanti redzēt „gaismas bildes", kuras uzņēmusi Dr. Austra Rudzīte, kad viņa ar Minsteres latviešu ģimnazijas 13. izlaiduma klasi viesojās Klosterkalnā, bet mana ziņkāre nebija apmierināta. Tā kļuva vēl lielāka, kad uzzināju, ka Jana Veidnere, „austrāliete", kas nu jau pāris gadu dzīvo Anglijā, grāmatu par Klosterkalnu sākusi tulkot kādam franču apgādam.

Tad lasīju, ka Arnolds Apse viesosies Minsterē. Īsi pirms rakstnieka atbraukšanas no Amerikas pienāca viņa dzejoļu grāmata „Saules puķes". Nu bija tikai jāgaida pats rakstnieks un viņa literārais vakars 23. septembrī. Uz Minsteri atbrauca divi gara auguma vīri. Tas otrs bija Latviešu preses biedrības Vācijas kopas sekretārs Andris Aucinieks. Viņš pastāstīja savas impresijas par apciemojumu Klosterkalnā šīgada Vasarsvētkos. Arnolds Apse ar kalsno, vējā un saulē iedegušo seju likās kā sen pazīstams cilvēks. No autobiografiskā romāna „Klosterkalns" viņš nolasīja fragmentu „Meditācija vētrā", bet no dzejoļu krājuma „Saules puķes" ciklu „Saules pielūdzējs". Rakstnieka balss bija lēna un sirsnīga, kad viņš sāka stāstīt par sevi un savu dzīvi.

„Mana dzīve iekārtojusies tā, ka reti tiekos ar latviešiem. Tuvākie latvieši dzīvo simt kilometru tālu. Tas nu gan ir tikai „zaķa lēciens", tomēr nav iespējams biežāk par tikai divām reizēm gadā ar tiem tikties. Reiz pagāja pat trīs gadi. Tad sāku pats sev jautāt: Vai tiešām esmu pēdējais latvietis, mūsu „pēdējais mohikānis"? Noslēgtībā dzīvojot, rodas šādas divainas domas, bet nu man to vairs nav, jo nu zinu, ka neesmu pēdējais latvietis."

Un kā lai būtu? Rakstnieks ar prieku atceras lielās latviešu saimes Frankfurtē, Pinebergā, Hanoverā. Tad Arnolds Apse turpina:

„Manai atšķirtībai ir arī kāda laba īpašība. No Klosterkalna virsotnes redzu vienu otru norisi savādāk nekā tie, kas šajās norisēs ir aktīvi dalībnieki."

Šī distance, šī perspektīva arī atļauj rakstniekam visu savādāk izvērtēt. Apse nevēlas atstāstīt, kādi ir viņa vērojumi no Klosterkalna perspektīvas, jo tad šis vakars būtu par īsu. Tāpat viņš negrib apgalvot, ka redz visu pareizi. Rakstnieks grib parunāties tikai par to, kas mums ir nepieciešams, lai mēs kā latvieši varētu trimdā pastāvēt. To var izteikt divos vārdos: latviešu gars. Tas ir mantojums, kas gadsimtiem pārgājis no paaudzes uz paaudzi. Latviešu gars izpaužas mūsu dzīves ziņā, mūsu spītīgajā gribā — izturēt un pārvarēt grūtības. Spītīgā griba ir radījusi mūsu sīkstumu, kas mūsu tautai palīdzējis izturēt gadsimtiem ilgu jūgu. Šis ziemeļnieku sīkstums vajadzīgs visvairāk. Ja to zaudēsim, tā būs mūsu bojāeja. Tautas gars ir tautas dzīvība. Latviešu gars nav dalāms no dzimtenes. Mums, trimdiniekiem, dzimtene ir liegta, tādēļ, lai latviešu gars ne vien dzīvotu, bet augtu arvien lielāks, mums jāpatur sirdīs brīvā dzimtene. Mums arī svešumā jāsajūt Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales vēji, jādzird balss, kas skan no dzimtenes — no kritušo varoņu kapenēm. Un mūsu sirdis lai atsaucas. Tad kritušie zināms, ka viņi nav veltīgi miruši par Latviju; zināms, ka mēs vēl esam dzīvi un — dzīvojam Latvijai.

Latviešu gars dzīvo mūsu draudzēs, organizācijās, grāmatās, laikrakstos un arī — jauniešos. Protams, ne visos, jo aizgājēji bijuši visiem trimdiniekiem visos laikos. Milzīgas trimdinieku saimes ir kļuvušas mazas. Maza trimdinieku saime nekļūst daudz mazāka, ja tā neatmet dzīvo dzīvības likumu — garu. Jauniešu uzdevums ir skaidrs — turpināt mūsu tautas dzīvību, un viņi to darīs. Tēvi un mātes, vectēvi un vecmāmiņas lai rūpējas par to, lai jaunatnē nezustu latviešu gars. Mārtiņš Luters ir teicis: „Ja rīt pasaule ietu bojā, es šodien tomēr vēl iedēstītu vienu kociņu!" Ja vectēvi un vecmāmiņas kādu dienu jūt, ka drīz būs no šīs pasaules jāatvadās, lai viņi vēl „iedēsta kociņu": lai pastāsta jauniešiem kaut ko no sava mūža bagātīgās pieredzes. Lai nedomā, ka tas ir veltīgi. Viens vienīgs jauniešu atmiņā palicis vārds var būt dzirkstele, kas neizdzisīs."

Arnolds Apse ir cilvēks, kas sevī saglabājis latviešu garu. Pēc noslēgtības Klosterkalnā, viņš latviešu saimē, dzirdot latviešu valodu, īsti uzplauka. Silta sirsnība staroja no viņa draudzīgajām, nopietnajām acīm, kad tās dzidrā uzmanībā vērsās pret sarunu biedru. No Minsteres rakstnieks devās uz Frankfurti, lai apmeklētu internacionālo grāmatu mesi. 7. oktobrī Frankfurtē bija otrs Apses darbu vakars. Rakstnieks lasīja dzejoļus, bet no „Klosterkalna" fragmentu par vecā kaŗavīra Lisjēna dēkām. 8. oktobrī Kaiserslauternā, DV Mēnešotnes nodaļas 15 gadu pastāvēšanas sarīkojumā, Arnolds Apse lasīja dzejoļu ciklu „Cēdelgema", kas publicēts DV Mēnešraksta šāgada pirmajā burtnīcā. No Kaiserslauternas rakstnieks devās uz Franciju, uz savu Klosterkalnu — atpakaļ vientulībā.

Vita Kristovska

Austrālija var, Amerika nevar

Izrādās, ka šovasar, 14. augustā, Melburnā notikusi jau 4. gadskārtējais Austrālijas baltiešu koru koncerts — notikums, par kādu mēs Amerikā, kur dzīvo trīmdas baltiešu vairākums, vēl tikai sapņojam. „Austrālijas Latvietis" 12. augusta numurā raksta, ka šo sarīkojumu, ievērojot rotācijas kārtību, šogad rīkojusi lietuviešu sabiedrība. Melburnas lietuviešu jauktā koŗa administrātors Leonas Baltrunas, būdams vecs rīdzinieks un runādams labā latviešu valodā, teicis:

„Pasaules politiķu mutēs pēdējā laikā arvien biežāk ir okupēto Baltijas valstu vārdi, lai runātu par to atbrīvošanu. Liekas, ka tāpēc arī Austrālijas baltiešiem vajadzētu vairāk sakustēties un sadarboties. Melburnā pagaidām gandrīz vienīgais, bet tomēr liels solis šajā virzienā ir baltiešu koŗu gadskārtējie koncerti. Liekas, ka katra baltieša gods prasa ierasties šajā sarīkojumā — ne tikai cieņā pret koristu lielo darbu, bet tieši baltiešu kopīgā likteņa apliecināšanai, tā pierādot, ka mūsu tautu draudzībai nav tikai pagātnes vērtība vien. Dziesma jau ir tā, kas mums ar nacionāli augstāk paceltu galvu lauj iet cauri svešniecības dzīvei. Mums, lietuviešiem, šķiet, ka tieši koŗi veic neatsveramu darbu lietuviešu kultūras sejas aglabāšanai. Tiecu, ka tāpat domā arī latvieši un igauņi. Dziesmās jaunatne dzird tīru savas tautas valodu. Bez tam vēl redzam, ka tieši koristi lieliski koŗi pareizu tautisko tērpu lietošanu."

L. Baltrunas īrī uzsvēris, cik loti baltiešu sadskārtējie koncerti satuvinājuši latviešu, igauņu un lietuviešu koristus. Tagad vēlēšanās būtu, lai nākotnē tāpat sadraudzētos arī vismaz daži šo koncertu klasītāji. Šajā koncertā visi koŗi īpīgi atskaņoja katras tautas divas dziesmas oriģinālvalodā. Lai to iespētu, koristi kļuvuši bli „valodnieki".

Koncerta pirmajā daļā dziedāja lietuviešu jakts koris, pēc tam igauņi trīs dažādos grupējumos — sieviešu, vīriešu un jaukts koris. Otru daļu ievadīja latviešu jauktais koris. Sekoja visu trīs tautību kopkoris, dziedot pa divām latviešu, igauņu un lietuviešu dziesmām. Diriģenti bija: latviešiem — Viktors Bendrups, igauņiem — Maiva Taimre un Ausma Tavesa un lietuviešiem — Albertas Celna.

Lietuviešu jaunieši nesen atgriezušies Austrālijā no sava jaunatnes pasaules kongresa Čikagā, atvedot līdz daudz jauku stāstu par ASV. Tai pašā laikā notikušajos lietuviešu dziesmu svētkos Čikagā piedalījušies arī 5 dziedātāji no Melburnas lietuviešu jauktā koŗa jaunās paaudzes, tāpat bijušā koriste Ieva Didžīte, kuŗa Melburnā baltiešu koŗu kopkoncertā bija dziesmu pieteicēja un paskaidrotāja.

D. V.

Ņujorkā teātris vienmēr gaidīts

Losandželosas latviešu ceļojošā teātŗa izrāde 15. oktobrī Bruklinas mūzikas akadēmijā Ņujorkā bija pulcinājusi pilnu zāli apmeklētāju, kaut tajā vairāk nekā 1000 sēdvietu. Annas Brigaderes lugas „Ilga" izrādē skatītājus sevišķi interesēja režisora Anša Tipāna abas lomas. Viņam labi izdevās tēlot kā prof. Zendborgu, tā Pēteri Grantu, kaut dažos gadījumos skatītāji, varbūt, varēja vēlēties lielāku abu tēloto lomu atšķirību.

Teātris Ņujorkas latviešos vienmēr bijis iecienīts, kādēļ retas ir tās reizes, kad zāle nav izpārdota vai vismaz gandrīz izpārdota. Izrādi Ņujorkā bija organizējusi DV apvienība, kuŗai tā arī materiāli atmaksājās un bija gandarījums pēc iepriekšējās nedēļas koncerta mazā apmeklētāju skaita, kad ieņēmumi nespēja segt izdevumus.

Skatītāji priecājās par latviešu teātŗa izrādi un nožēloja, ka Losandželosas ansamblis varējis atrast iespēju iegriezties Ņujorkā tikai reizi gadā. It sevišķi vecākai paaudzei pietrūkst latvisko izrāžu, kādēļ tā labprāt noskatītos teātri biežāk.

Ņujorkā dzīvo daļa no latviešu aktieŗiem, bet, gadiem ejot, viņu veselības stāvoklis sācis šķobīties. Ir gan radušies daži jaunākās paaudzes aktieŗi, bet darba vai mājas apstākļi viņus kavē nodarboties ar latviešu skatuves mākslu. Vašingtonā pastāv latviešu teātris, bet arī te darba apstākļi neatļauj pārāk biežu uzstāšanos. Pērnā gadā Ņujorkas svētdienas skolas izrādīja Raiņa „Zelta zirgu", ko Ņujorkas latviešu skatītāji novērtēja atzinīgi. Šogad šāds uzvedums izpaliks, jo svētdienas skolas nespēj atlicināt pietiekami laika mēģinājumiem.

Parasti Ņujorkā izrādes notiek Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē, kuŗa spēj uzņemt pāri par 1000 skatītāju, bet draudze sākusi domāt arī par skatuves ierīkošanu savos īpašumos, kur varētu notikt mazāka apmēra izrādes. Jonkeru dievnama tikko pārbūvētajā apakšējā zālē jau iekārto skatuvi, kuŗas galīgo izbūvi paredzēts pabeigt vēl pirms Ziemsvētkiem. Svētdienas skola Jonkeros nolēmusi dāvināt priekškaru, bet talkas kārtībā iekārtos paaugstinājumu un citas skatuves vajadzības. Zālē varēs novietot ap 300 skatītāju. Salns baznīcas apakšējo zāli arī piemēros teātŗa izrāžu vajadzībām, tā būs pat mazliet lielāka.

Ņujorkas DV apvienība izveidojusies par ievērojamāko kultūras sarkanā krusta galvenās valdes — Aina Šilde, no Latvijas PEN kluba — Rasma Gfina, no Zviedrijas latviešu centrālās padomes I. Alksnis, no DV Zviedrijas zemes valdes — O. Freivalds, no laikraksta „Latvija" — J. Sudrabiņš, no Dānijas latviešu ev.-lut. draudzes — J. Kaufmanis u.c. Kopumā visi atvadvārdi liecināja, ka Imants Reitmanis ar savu sirsnību un darbu dzinis jo dziļu vagu, īpaši latviešu trimdas kultūras laukā.

Vēl prāv. O. Sakārnis teica pateicības vārdus, tad kapellas velvēs ērģelēm klusināti dūcot „Dievs, svētī Latviju!" un karogiem liecoties sērās, šķirsts ar I. Reitmaņa mirstīgajām atliekām nogrima pazemē.

J.S.

IMANTS REITMANIS PĀRPELNOTS

ATVADBRĪDIS AR 200 DALĪBNIEKIEM KOPENHĀGENĀ

Likās, ka pašas debesis bija aizsegušās ar sēru plīvuru — pelēkiem miglas mākoņiem, kad 8. oktobŗa novakarē Bispebjerga kapu krematorijas kapellā Kopenhāgenā pulcējās ap 200 vietējo latviešu un dāņu draugu, kā arī tautieši no kaimiņzemēm Vācijas un Zviedrijas, lai teiktu pēdējās ardievas veļu valstī aizsauktajam grāmatu izdevējam, sabiedriskajam darbiniekam un DV Dānijas nodaļas ilggadējam priekšsēdim Imantam Reitmanim.

Atvadbrīdi pie ziedos un vainagos grimstošā šķirsta ievadīja Ed. Liepaskalna nodziedātā „Zilie sapņu kalni" un I. Dzenes-Pētersones „Mocekļi". Svētrunu teica prāv. O. Sakārnis no Stokholmas, raksturojot aizgājēju par īstu, patiesu un darbīgu latvieti, kas tieši trimdā centies saglabāt milestību uz savu zemi un savu tautu. „Nerimt un degt savā darbā, savos pienākumos," teica prāvests, „bija Reitmaņa raksturīgākās īpašības. Tāpēc Anglijas DVF lēmumu turpretī vēl uzlabo P. Skuja Klīvlendā, kas arī lasītāja vēstulē „Laikam" atzīst, ka vietu un īpašvārdi jāraksta līdzīgi firmas zīmei, kas nav lokāma un pārveidojama. Tādēļ nav arī vajadzības pat pēc Anglijas DVF delegātu mīkstsirdīgi atļautā apostrofa, bet visi svešie vārdi vienkārši rakstāmi oriģinālrakstībā bez jebkādas latviskas galotnes. Tātad — turpmāk latviešu valodā jāraksta tā: Washington Winston Shurchill Franklin Delano Roosevelt spieda roku. Skaidri saprotams, vai ne? Ja nu kāds gara tālumnieks nesaprastu, lai še pateikts, ka nepareizā latviešu valodā tas nozīmētu, ka Vašingtonā (pilsēta, ne prezidenta vārds) Vinstons Čērčils Franklinam Delano Rūzveltam spiedis roku...

Izejot no šī rakstības noteikuma, P. Skuja tālāk atzīst, ka līdzīgs princips attiecināms arī uz latviešu uzvārdiem, kādēļ jāsaka nevis „Miezīša kungam", bet gan „Miezītis kungam", tāpat kā „Kalniņš kundzei" nevis „Kalniņa vai Kalniņas kundzei". Kā tad izskatītos, ja mēs rakstītu — Miezītis'a kungam vai Skuja's kungam? Atkal viens diktātorisks gramatikas likums kā lieks balsts pārmests bortam. Lai dzīvo Skuja kungs, Kalniņš kundze un, manuprāt, kaut Kalniņ kundze, jo — var rasties biedrības, kas nobalsotu citādi, atzīstot, piemēram, ka pareizā latviešu valodā „Kalēja kungs" vietā jāraksta „Smith kungs vai arī Blacksmith kungs", kā nu labāk patīk.

Jānožēlo vienīgi, ka P. Skuja kungam nav iespējas šo savu valodas jauninājumu patentēt, jo tas ir plaģiāts, cita domas piesavināšanās: atcerēsimies, ka arī vācu okupācijas sākumā 1941. gadā nacionālsociālisti aizliedza savu pārcilvēku uzvārdus sakropļot ar fonētisku rakstību vai apostrofiem ar piekabinātu galotni, kādēļ arī laikrakstos bija jāraksta „Hitler runā ar Himmler". Tikai vācieši drīz vien šī noteikuma absurdumu atzina, kamēr viens otrs latvietis to nespēj... Bet tas, liekas, izskaidrojams ar to, ka vācieši, kaut nacionālsociālisti, apzinājās gramatikas nozīmi kādā valodā, kādēļ cienīja ne vien savu, bet kļuva iecietīgi arī pret citu tautu valodas gramatikām. Nujā, no nacionālsociālistiem jau mums nav jāmācās, tādēļ — nost ar gramatiku! Lai dzīvo valodas anarchija!

Atliek tikai iesaukties: O sancta simplicitas! Bet tā kā šie nav ne vietas, ne personas svešvārdi, tad gan, laikam, izsauciens jāatkārto pa latviskam: Ak, svētā vienkāršība! Lajs

PŪCESSPIEGELIS

BEIDZOT ATRISINĀTS LATVIEŠU VALODAS JAUTĀJUMS...

Anglijas DVF delegātu sapulces dalībnieki 24. septembŗa sēdē vērsās pret DVF zemes valdes atzinumu, ka svešvalodu vietu vārdi un uzvārdi latviešu valodā rakstāmi fonētiski, t.i. tā, kā tos izrunā. Kaut zemes valde un „Londonas Avīzes" redaktors P. Priedītis paskaidroja, ka fonētisko rakstību prasa latviešu valodas gramatika, delegātu vairākums nebija pārliecināms un nobalsošanā ar ievērojamu balsu pārākumu izšķīra, ka arī latviešu valodā angļu valodas vietu vārdi un uzvārdi rakstāmi oriģinālveidā, aiz tiem liekot apostrofu un latvisko galotni. Skaidrs, nepārprotams un demokratisks lēmums!

Tādēļ nesaprotami, kādēļ Ņujorkas „Laiks", sniedzot šo ziņu, izvēlējies it pajonisko virsrakstu „DV delegāti Anglijā ar nobalsošanu 'reformē' gramatiku". Vajadzētu taču priecāties, ka beidzot enerģiskā rīcībā ātri atrisināts vismaz viens no daudzajiem komplicētajiem latviešu valodas jautājumiem, par kuŗiem trimdā nav panākama vienošanās. Arī Anglijas DVF saime runās un rakstos vienmēr pausi vēlēšanos un nepieciešamību ne vien saglabāt latviešu valodu, bet arī uzturēt to tīru un pareizu. Tādēļ jāpriecājas, ka DVF delegāti ne tikai runā un raksta, bet arī nopietni stājas pie darba, lai runās un rakstos pausto īstenotu. Un nu pirmais panākums jau gūts: noskaidrots un ar nobalsošanas lēmumu noteikts, kā rakstāmi angļu valodas vietu vārdi un personu vārdi latviešu valodā.

Otrs panākums varētu būt, līdzīgu lēmumu pieņemot arī attieksmē uz citām valodām, ne tikai angļu vien. Cik skaisti tad izskatīsies, kad mūsu laikrakstos ķīniešu, krievu un arābu vārdi parādīsies oriģinālrakstībā ar šo tautu īpatajiem burtiem, kuŗiem piekarināts apostrofs ar latvisku galotni. Latviešu lasītājs liek tikai paklausīt gan nevarēs vādu izlasīt, toties ķīnietis, krievs vai arabs izlasīs bez grūtībām. Un tas taču galvenais, vai ne?

Bez tam jāievēro, ka mēs svešumā ne vien dzīvojam demokratiskā iekārtā, bet pamazām arī paši kļūstam demokrati. Tādēļ bija arī pējais laiks atkratīties no diktatoriskiem žņaugiem, kādus uziek latviešu gramatika. Reiz tēlu katra tirannija ieiet bojā, tā arī bija jālauž valodnieciības profesoru diktātūra, jo nav nemaz demokratiski, ka viņi, būdam noteiktā mazākumā, ar savien gramatikas likumiem uzspiež mīlzu vairākumam savu gribu! Tādēļ pareizi: nost ar gramatiku nost ar valodas lietpratēju izstrādātajiem likumiem! Ja tas neskaidrs, ja par ko nevar vienoties, ja kas nepatīk vai vienkārši par daudz maztrenētam prāam, tad taču viegli var visu nkārtot demokratiskā nobalsošnā! Tādēļ atliek tikai uzsaukt Bravo, England'es DVF saims delegāti!

Biedrību iziknanas princips latviešu valodas jautājumos sāk kļūt populārs, kādēļ nu ir pamatotas cerības, ka drīzumā mūsu valodā nekādi neskaidrību vairs nebūs. Arī Audijas baltu filoloģijā kļūs lieās, jo visu varēs nokārtot dāžādas organizāciju nobalsošanā, kaut arī tās nodarbotos ar trul audzēšanu, ne valodas jautājumiem. To apliecina Leontine Ozoliņa (kādēļ ne Ozoliņš? Čikā, kuŗa lasītājas vēstulē „Laikm" skaidri pavēsti, ka visas Čikagas latviešu biedrības un organizācijas vārdu Čikaga rakst ar garo „a" (Anglijas DVF gandomā, ka jāraksta Chicago'a), un Čikagā dzīvojot pāri par 000 latviešu, kuŗi valodas ziņā vi nav amerikānizējušies. Tāta — atkal skaidrs: Čikagas latviešu organizācijas tā domā nez' vai arī demokratiski nobsoja, citādi ievērojams Anglija DVF valod

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

CIKAGA

● Canadian Junior Ballet trupa no Toronto Diānas Jablokovas-Vorpas vadībā, kas ciemojās Čikagā 15. oktobrī, patika kā īpato choreografiju, tā kostīmu un dekorāciju ziņā. Jaunajiem baletniekiem ieaudzināta precīzitāte, saskaņā ar mūziku un taktī. Iestudējumi veidoti jauno cenšoņu techniskās varēšanas robežās, pie kam jāapbrīno skolotāju spēja izvilināt skolnieku individuālitāti, ar samērā vienkāršiem līdzekļiem radot īstus mazus un noapaļotus baletus — ar saturu un pārdzīvojumu. Traucēja gaŗās pauzes.

● LKSA Dzintars Čikagas un apkārtnes kopas gadskārtējais sarīkojums notiks 29. oktobrī, plkst. 8 vakarā Latviešu nama Viestura zālē. Dziedās Čikagas akadēmiskais vīru ansamblis dir. Jāņa Gaiķa vadībā, būs arī citi priekšnesumi. Spēlēs Jansona deju kapella.

ROČESTRA

● DV apvienības šaušanas sacensības ceļojošā Siguldiešu kausa izcīņā risinājās sīva cīņa starp kausa pagājušā gada izcīnītāju Jāni Kalniņu un šāgada ieguvēju Ojāru Vidasu. Abi konkurenti ar vienādu trāpījumu skaitu guva 97 punktus, kādēļ vietu kārtību izšķīra labākie trāpījumi. Tā Jānis Kalniņš palika 2. vietā. Trešais ar 88 punktiem bija Dainis Bergmanis. Jauniešu grupā ar 54 punktiem uzvarēja Ilmārs Vidas, 2. vietā ar 52 punktiem ierindojās Ainis Auzāns, 3. vietā ar 40 punktiem Pēteris Vidas. Jāņa Vintera dāvāto pārsteiguma balvu jaunākajam sacensību dalībniekam ieguva Viesturs Timrots. Sacīkstes vadīja apvienības prks K. Serdāns, un tās notika DV apvienības šautuvē — A. Vidasa ģimenes laukā īpašumā. A. I.

GRAND RAPIDI

● Latviešu skolas vecāku padomē par priekšnieku izraudzīts Gundārs Strautnieks, palīgu — Biruta Taube, sekretāru — Arturs Kazlovskis un kasieri — Māra Zirne. Atzīmējams, ka visi vecāku padomes locekļi samērā jauni gados — viņu vecums ap 30, kas, laikam, uzskatāms par lielu izņēmumu ne tikai Grand Rapidos, bet vispār. Jaunievēlētā vecāku padome savā pirmajā sēdē lēma par 18. novembŗa un Ziemsvētku atzīmēšanu un pārrunāja iekšējas lietas. Skolas naudu no katras ģimenes noteica uz 20 dol. Skolēnu skaits latviešu skolā pašreiz ap 60.

● Grand Rapidu latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komiteja 15. un 16. oktobrī bija noorganizējusi M. Zīverta komēdijas „Ķīnas vāze" uzvedumu. Režisors bija Arn. Štams, kas sakomplektējis simpatisku grupu no paša, Ziedīņu un Kornetu ģimenēm. Lekšītes lomā darbojoties 11 g. vecajai Anitai Sarmai. Iepriecināja viņas labā latviešu valoda un spirgtais tēlojums, kaut autors to, laikam, domājis mazliet vecāku resp. pusaudzes gados. Dažkārt skatītājam likās, ka nepieciešams vairāk spraiguma, kāpinājums nenāktu par jaunu ari nobeigumā. Pirmizrāde bija kupli apmeklēta, arī otrā dienā to noskatījās krietns pulciņš skatītāju. Tēlotājiem tika daudz sumināju. Draudzes pr-ks O. Jirgensons teica pateicības vārdus. V. Z.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7. Toronto Sv. Andeja baznīcā.

30. oktobrī, plkst. 11 no rīta Ticības atjaunošanas svētki. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

6. novembrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums ar Klīvlendas Mārtiņa Lutera draudzes mūzikas ansambļa piedalīšanos.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331

30. oktobrī, plkst. 3 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums; piedalās draudzes koris. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars; mācītāja referāts „Reformācija toreiz un tagad". Koncerta daļā Marta Makvikara (soprāns), Juris Ciruls (baritons) un Edite Timermane (klavieres).

6. novembrī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

13. novembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 12.30 jaunatnes grupa.

18. novembrī, plkst. 8. vakarā Valstssvētku dievkalpojums. Piedalās draudzes koris.

20. novembrī, plkst. 3 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

30. oktobrī, plkst. 2 pēcp. Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

30. oktobrī, plkst.. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 Bībeles svētku un Ticības atjaunošanas dienas dievkalpojums; plkst. 10.15 Bībeles klašu stunda. Dievkalpojumā piedalās prāv. A. Skrodelis.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. novembrī, pl. 8 vak. Latvijas valstssvētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

6. novembrī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

30. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. Ticības atjaunošanas dienas dievkalpojums un Svētdienas skola. Plkst. 1.15 p.p. Jaunatnes stunda.

6. novembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

30. oktobrī, plkst. 2 p.p. St. Barnaba jaunajā baznīcā, Roxboro, Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

6. novembrī, pl. 2 p.p. dievkalpojums.

13. novembrī, pl. 2 p.p. Latvijas dibināšanas svētku atceres dievkalpojums. Solo Z. Tilga.

20. novembrī, pl. 2 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Jaunieši, kas vēlas 1967. g. iesvētīties, lūgti pieteikties. Mācību sākums 6. novembrī, pl. 10 no rīta 4571 Coolbrook Ave., pie draudzes mācītāja. Braunsburgā š.g. 22. oktobrī kristīts Andris Jānis Valters, Ulža Valtera un Ausmas Anitas, dzim. Vārpa, dēls.

TORONTO BAPTISTU

Road baznīcas telpās.

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

NJUORKA

30. oktobrī Ticības atjaunošanas svētki. Pl. 11 Jonkeru baznīcā jauniešu iesvēte ar dievgaldu, visi trīs mācītāji. Citās baznīcās tai dienā dievkalpojumi nenotiks.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

30. oktobrī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds. Ceturtdien, 3. nov, pl. 8 vak. radio dievvārdi FM 93. 1.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

30. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc tam skaņu filmas izrāde: Mārtiņš Luters.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

30. oktobrī, plkst. 3 p.p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus telpās gadskārtējais Draudzes bazārs.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Sestdien 5. novembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē Daugavas vanadžu rīkotais lāčplēšu godināšanas akts. Uzrunu teiks LKOK V. Ozols. Būs T. Sīļa priekšlasījums „Andrejs Pumpurs un Lāčplēsis". Aktā piedalīsies no okupētās Latvijas izkļuvušais pulkvedis LKOK A. Aparnieks.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Mātera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. kroctojumā. Mācītājs K. Šautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

Santa Rosa, Bethesda baznīcā, Tupper ielā 733.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
Līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanasmaksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn. $16.00 par gadu.

dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bonds Centennial Series

Simtgades serijas Kanadas Savings Bonds piedāvā jums visaugstākos procentus — 5,48% gadā, ja tās patur līdz noilgumam.

Jauni Bondi jums ienesīs 5% gadā pirmajos četros gados, 5,5% gadā par nākošiem trim gadiem, 5,75% par nākošo gadu un 6% gadā par beidzamiem 5 gadiem — kopā $72,25 procentos par katru $100.00 valsts aizņēmuma zīmi (bond).

Šī ir pirmā reize, kad jums dota iespēja atstāt gadskārtējos procentus neiekasētus līdz 1979. gada 1. novembrim un pēc tam saņemsit procentu procentus kopsummā $27.75 par katriem $100.00.

Visu kopā saskaitot, par katriem $100.00 jūs dabūsit $100.00 procentos. Šis ir drošākais un labākais krāšanas veids. Dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bonds Centennial seriju.

Šai serijai ir visas tās priekšrocības, kuŗas padarījušas Kanadas valsts krājzīmes par visvairāk izplatīto ieguldījumu.

Šīs zīmes var viegli iegādāties par naudu vai ari uz nomaksu savā darba vietā vai bankā, sākot ar $50.00 līdz $10.000. Ikviens kanadietis, arī kopas, tos var iegādāties līdz šai augstākajai summai.

Šīs zīmes varat viegli pārvērst naudā katrā laikā ikvienā Kanadas bankā par pilnu vērtību, pieskaitot procentus. Tikai aizpildiet attiecīgo formu un jūs saņemsit naudu.

Tagad krājzīmes daudz izdevīgāk turēt nekā agrāk, jo iegūsit augstākus procentus un proc. procentus. Dubultojiet savu naudu ar Canada Savings Bond Centennial seriju.

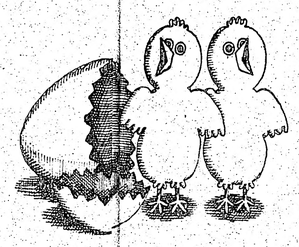

C-69

modernizēšanās

motto:
pieliek Punktu un sāk ar mazu burtu!

kas? ir dzelmes vēži to Es jums varu Droši paskaidrot: tie ir tādi! vēži kas? dzīvo dzelmē kas? baidās virspusē rādīties Lūdzu!

līdzībā runājot latviešu rakstnieki arī ir Tādi! dzelmes vēži kas? baidās ar savlem rakstiem vecmodīgos kritikus Saniknot. bet kas? baidās tas nevar literatūru modernizēt un kultūras fonda godalgu iegūt jo. to piešķir Tikai par spožiem sasniegumiem Lūdzu!

kas? nezin cik? daudz krāsas gleznotāji uz visām pusēm trie puši lai! tiktu pie goda un slavas nu tie var. rādīt moderno Mākslu un jaunāko mākslu un Visjaunāko mākslu Lūdzu!

ar ko literāti var lepoties — ne ar ko?

jāsaka: vakars pirms krēslas, bet neklūsim pesimisti nemeklēsim valgu un kādu? stipru koka zaru. jo ar to nebūs līdzēts ne pašam ne latviešu literātūrai Lūdzu! ar steigu jārauga rakstīt tā! kā? agrāk nerakstīja.

nav svarīgi par ko? raksta bet kā? raksta. kā? piesien lasītāja sirdis. jo kāds centīgs literātūras pētnieks noskaidrojis ka pasaulē Pavisam esot ap divi simti tematu Lūdzu! un rakstnieki tos tiku tikām jau izmantojuši — teiksim: dancis divatā... dancis pa trim... Viņš to meitu milē Viņa it nemaz un otrādi. pat iesācējs viegli var saprast ka nekas jauns pāri nav palicis un tie Paši vēži citā kulitē jāvalsta ar spēcīgu izteiksmi neatšķirot saistito valodu no nesaistītās kā? To literātūras teorētiķi sagaida.

nost! vecos aizspriedumus.

ar lielu sparu vajaga šaut laukā visu kas? sirdi sakrājies jo. kas? nāk no sirds tas iet pie sirds un rakstniekam To tik vajaga Lūdzu!

un gramatika arī lai! nevienu nebaida jo. tā sen novecojusi.

pirms daudziem gadiem profesors Endzelīns kādā? latviešu valodas lekcijā mums strupi teica: „ja nezin, tad nevajaga runāt."

gudrs virs bija Tas profesors endzelīns jo. viņš jau toreiz kad? mēs vēl rīgas ielās pazoles deldējām skaidri paredzēja ka vēlāk latviešu gramatiku klāsies svešuma putekļi Lūdzu!

tagad gramatikai putekļi virsū tik bieza kārta ka angļijas letiņiem jābalso kā? rakstāmi svešu valodas vietu un cilvēku vārdi un amerikā tā Pati liga. čikagieši neziņā vai? savu slaveno pilsētu rakstīt ar gaŗo Ā vai? īso A un klīvlendieši ieteic pareizrakstības vārdnīcu grozīt tā! lai! mierīgu prātu Varētu vēstuli adresēt nevis miezīša Kungam bet Miezītis kungam Lūdzu!

Es teikšu: ko? knauzerēties. ne tikai pareizrakstības vārdnīca jāgroza Bet visa gramatika un brīvības labad jāraksta kā? katram patīk un kā? prot.

tikai punktu neaizmirt vietu vietām to vajaga pielikt. jo punkts ir pieturas zīme tāpat kā? ganskanē uguntiņa ielas stūrī kas? atgādina STOP! rakstītājiem un lasītājiem arī reizēm Der apstāties un elpu iekampt Lūdzu!

lielie burti jālieto šur un tur tāpēc lai! visi nebūtu mazie vien mazie Vien.

tie rakstnieki kas? pulcējas ap jauno gaitu to jau sen atzinuši bet praksē vēl drusku kautrīgi.

neatmaksājas Kautrēties jo. drošam pieder pasaule un Lauri.

uz priekšu brīvā stilā un brīvā interpunkcijā Lūdzu!

jānis Briesmīgais III

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. oktobrī — 6. novembrim Jāņa Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave.

27. oktobrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: Kristus un kultūra.

28. oktobrī — pl. 8 vak. Gadskārtējā inženieŗu balle Inn on the Park telpās.

29. oktobrī — Latviešu nama dāmu komitejas bazārs un balle, Latviešu namā.

29. oktobrī — 12. novembrim Gunegas Cennes gleznu izstāde W &W Yonge galerijā, 830 Yonge St., Toronto.

29. oktobrī — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate auditorijā Ņujorkas apvienotais koris, koklētāji un solisti, diriģents Bruno Skulte. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

6. novembrī — plkst. 5. pēcp. LPB Kanadas kopas rīkotais literāri-mūzikālais vakars. Piedalās tenors Alfreds Poriņš, — pianiste Edite Timermane, rakstnieks Arnolds Rasa, aktieris Voldemars Pukats u.c.

11. novembrī — pl. 8 vak. Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.

12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.

13. novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu piemiņas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.

24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš (klavieres). Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu viranieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.

26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoļu vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.

3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.

10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.

10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

8. aprīlī — Vīrukoŗa Viesturs gadskārtējais koncerts —balle.

22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa

Toronto pilsētas valdes pazin
Svētdien, 1966. g. 30. ok
jāpārslēdzas uz standar
Sakarā ar pilsētas valdes padomes pavas
pārslēgšanos uz dienas taupības laiku no 19
līdz 30. oktobrim, pilsoņi lūgti pulksteni
stundu atpakaļ
plkst. 2 naktī svētdien, 30. o
11. oktobrī, 1966. g. Philip
pilsēt

VAJADZĪGI FABRIKAS STR
šādiem darbiem:
aluminija metināšanai, kniedēšanai un
Pieņem mācekļus — jauniešus, kā arī bez pi
cākus strādniekus. Bijušajiem aluminija logu
roka.
Pieteikties telefoniski
759—5697, Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnā
attīstīšanai un kopēšan
DV Grāmatnīcā, 491 College St., T

IEPRIECINIET SAVUS PIE
SVĒTKOS,
NOSŪTOT PĀRTIKAS S
PARAUGSAIŅ
Cenas ASV dolaros.
1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg riss,
kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg
3 — 2 kg bēkoņa vai žāv. speķis, 1 kg cūku
žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg
5— 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cu
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (sva
pēc pasūtītāja vēlēšanās) un 40 cig.
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra
nētāja vēlēšanās) brutto 20 kg
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma k
tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis,
sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšan
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao,
kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde,
brutto 5 kg
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis,
kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde,
jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta
kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 g
kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brut
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brut
20 — 1 kg sviests, 1 kg riss, 1 kg dūmdesa, 1 k
bonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cuk
vēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 g
cigaretes, brutto 10 kg
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cig
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr
sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neat
šokolāde, 225 gr šokolādes karameles,
vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 2
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais du
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 k
sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti aug
desa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr k
biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200
227 gr karameles, 20 svecītes un 60 c
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sain
klāt 500 gr riekstu kodolu
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu mi
1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 n
1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu,
1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karam
garšu
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu m
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no
ces tik, cik vēlaties, vai arī tikai
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu m
2,5 kg bekona, 2 kg rīsu
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 36 9 kg baltie „American kviešu mi
4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu mi
2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots net
Nr.41 2 kg cukura, 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2
Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita
lūtai.
DV Grāmatnīcas — sainīšu noda ja atvērta
— 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.
491 College Street, Toronto 4, O nt., te

ēšanās

tūrai Lū-
rakstīt tā!
raksta bet
n lasītāja
s literātū-
jis ka pa-
divi simti
tnieki tos
tojuši —
dancis
eitu mīlē
di. pat ie-
st- ka ne-
cis un tie
valsta ar
kiņot sais-
is kā? To
gaida.
umus.
šaut lau-
rājies jo.
s iet pie
o. tik va-

nevienu
cojusi.
em profe-
tviešu va-
rupi tei-
ajaga ru-

profesors
reiz kad?
oles del
a ka vē-
klās sve-

kojumu kalendārs

rim Jāņa
e Sv. Jā-
u telpās,

27. oktobrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: Kristus un kultūra.
28. oktobrī — pl. 8 vak. Gadskārtējā inženieru balle Inn on the Park telpās.
29. oktobrī — Latviešu nama dāmu komitejas bazārs un balle, Latviešu namā.
29. oktobrī — 12. novembrim Gunegas Cennes gleznu izstāde W &W Yonge galerijā, 830 Yonge St., Toronto.
29. oktobrī — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate auditorijā Ņujorkas apvienotais koris, kolektīvi un solisti, diriģents Bruno Skulte. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
6. novembrī — plkst. 5. pēcp. LPB Kanadas kopas rīkotais literāri-mūzikālais vakars. Piedalās tenors Alfreds Poriņš, — pianiste Edite Timermane, rakstnieks Arnolds Rasa, aktieris Voldemars Pukats u.c.
11. novembrī — pl. 8 vak.Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.
12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.
13. novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu piemiņas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo karavīru piemineķļa.
13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.
No 24. novembra — 26. novembrim Teātra dienas Toronto.
24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš (klavieres). Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanādā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.
26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoļu vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.
3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.
10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.
10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

---

8. aprilī — Virukoŗa Viesturs gadskārtējais koncerts —balle.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa šuma putekļi Lūdzu!

tagad gramatikai putekļi virsū tik bieza kārta ka angļijas letiņiem jābalso kā? rakstāmi sveša valodas vietu un cilvēku vārdi un amerikā tā Pati liga. čikagieši neziņā vai? savu slaveno pilsētu rakstīt ar gaŗo Ā vai? īso A un klīvlendieši ieteic pareizrakstības vārdnīcu grozīt tā! lai! mierīgu prātu Varētu vēstuli adresēt nevis miezīša Kungam bet Miezīša kungam Lūdzu!

Es teikšu: ko? knauzerēties. ne tikai pareizrakstības vārdnīca jāgroza Bet visa gramatika un brīvības labad jāraksta kā? katram patīk un kā? prot.

tikai punktu neaizmirt vietu vietām to vajaga pielikt. jo punkts ir pieturas zīme tāpat kā? sarkanā uguntiņa ielas stūrī kas? atgādina STOP! rakstītājiem un lasītājiem arī reizēm Der apstāties un elpu iekampt Lūdzu!

lielie burti jālieto šur un tur tāpēc lai! visi nebūtu mazie vien mazie Vien.

tie rakstnieki kas? pulcējas ap jauno gaitu to jau sen atzinuši bet praksē vēl drusku kautrīgi.

neatmaksājas Kautrēties jo. drošam pieder pasaule un Lauri. uz priekšu brīvā stilā un brīvā interpunkcijā Lūdzu!

jānis Briesmigais III

Toronto pilsētas valdes paziņojums

Svētdien, 1966. g. 30. oktobrī jāpārslēdzas uz standartlaiku.

Sakarā ar pilsētas valdes padomes pavasarī izsludināto pārslēgšanos uz dienas taupības laiku no 1966. g. 24. aprīļa līdz 30. oktobrim, pilsoņi lūgti pulksteni pagriezt vienu stundu atpakaļ

plkst. 2 naktī svētdien, 30. oktobrī.

11. oktobrī, 1966. g.

Philip G. Givens, Q.C.
pilsētas lielvecākais

VAJADZĪGI FABRIKAS STRĀDNIEKI

šādiem darbiem:

aluminija metināšanai, kniedēšanai un krāsošanai.

Pieņem mācekļus — jauniešus, kā arī bez pieredzes gados vecākus strādniekus. Bijušajiem aluminija logu licējiem priekšroka.

Pieteikties telefoniski
759—5697, Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS SVĒTKOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PĀRAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	13.50
3 — 2 kg bekons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5 — 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.80
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 — 20 mārc. (8,5 kg) žāv. cūkas speķis, bekons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	23.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	36.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	33.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.69
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 340 gr konfektes un 20 svecītes	31.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaretēs	$ 39.80
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.80
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 39 mārc.	$ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

VISĀTRĀK UN VISIZDEVĪGĀK SAIŅUS UZ LATVIJU VARAT NOSŪTĪT, NODODOT PASŪTINĀJUMUS

Tazab & Co. Ltd.,
22. Roland Gdns.,
London, SW 7,
England.

Pieprasiet mūsu jaunos cenrāžus, kur atradīsit visplašākā izvēlē Latvijas vajadzībām un gaumei atbilstošas preces. Rakstiet latviešu valodā, mēs nekavējoties atbildēsim. Uz pieprasījuma piesūtām drānu paraugus pa gaisa pastu.

Speciāls piedāvājums: Itālijas Ortaliona lietusmēteļu sainis.

3 dāmu vai kungu ortaliona lietusmēteļi (Katrs lietusmētelis ar josliņu un kapuci iesaiņots ar rāvējslēdzēju aiztaisāmā somiņā. Viena lietusmēteļa cena Latvijā ir ne zemāka par 80 rubļiem).

Standartsaiņa cena, ieskaitot muitu un visus sūtīšanas izdevumus,

$ USA 41.50.

Tā kā pasta un licences izdevumi saiņa cenā jau ietverti, varat pēc savas izvēles pievienot preces no mūsu cenrāža, sūtīšanas izdevumiem nepaaugstinoties.

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un līr. poemas	$3.50
J. Sarma — Mīlestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV Grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

MAZĀM PĀRDOMĀM

Par piedomāšanu

Ja tev kādreiz neklājas labi, tad jāpiedomā pie tiem, kuriem klājas vēl sliktāk.

Par mākslu un pamākslu

Izskaidrojumi un paskaidrojumi vajadzīgi tikai pamākslai; īsta māksla izskaidro pati sevi.

Par „puskoka lēcējiem"

Kas tik kāri un aizrautīgi piekļeras visam nelatviskajam, tie nav nekādi latvieši, bet tādi, kurus agrāk mēdza saukt par „puskoka lēcējiem".

Par noturēšanos...

Ja esi atradis kaut ko skaistu, tad centies noturēties tā tuvumā, jo skaistais „piekļeras" tikai tam, kas to iemīl.

Par milestības meklēšanu

Kas milestību meklē divos dažādos virzienos — miesā un dvēselē, tas dziļi maldās; milestība ir tikai viena un nedalāma.

Par mūžīgu ziedēšanu

Nav tiesa, ka visi ziedi ātri pārzied un novīst; milestībai Dievs piešķīris mūžīgu ziedēšanu.

Par debesīm un zemi

Debesīm esot vajadzīga zeme tāpat, kā zemei debesis. Vai tas nenozīmē, ka mēs, kas esam vidū starp debesīm un zemi, nedrīkstam atrauties ne no vienas, nedz otras? **Edvarts Tūters**

PĀRSŪTĀM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Visjaunākā skaņu plate — Stereo $ 6.00

A

Alfreds Poriņš — tenors
Dziesmas klavieŗu, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters
Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai
Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.
Ontario dzīv. plūs 30 c P.S.T.

Steidzamos gadījumos

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skrujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem **US $**

A-1 1 Šveices cēlērauda rokas pulkstenis ar piemārotu ādas saiti, 1 nailona triko virakreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu.
41.— + Licence un porto 8.80 = 49.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virakreklis, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 gliti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi
27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

Dāmām **US $**

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu
43.20 + Licence un porto 8.80 = 52.00

A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, glīts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakšķleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.70 + Licence un porto 8.80 = 57.50

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 8x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

Daugavas Vanagu grāmatnīcas Sainīšu nodaļa,
491 College St., Toronto 4.

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZDEVUMI

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.—6. sēj.	@$7.80
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA	@ 8.60
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 1120 lapp.	12.60
K. Ieviņa romāni — CIŅA AR SIEVIETI	4.40
— SAULES DĀRZĀ	5.60
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III	4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto, Ont.

---

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā

Iepazīstieties, — un jūs kļūsit neškīrami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēsiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi gīzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri

Bērzs rudenī. Rūķiši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. / Skatat, laudis. Mīkla. Mākonītis un mākonīte. Vērsītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Sūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

SIS PLATES DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

,ROTA' un KALNI GAIDA

1. **MEDNIEKUS:** sezona **KATSKILLU** kalnos sākas 21. nov. ar šaujamiem ieročiem, bet bultām un lokiem 7. nov. (daudz stirnu un buku, kā arī lāči)
2. **SLĒGTUS SARĪKOJUMUS** — komeršus, jubilejas, kāzas, slēpotāju izbraukumus utt.
3. **IKVIENU CEĻOTĀJU** — istaba diennaktij $6.- (līdz 2 pers.), nedēļā — $30.-.

„ROTA" ATVERTA VISU GADU un viesu rīcībā ir klubs, kamīns, iebūvēta stereo mūzikas aparātūra, bibliotēka u.c. Klājam arī viesību galdus. Latviska vide un viesmīlība. Tuvāka informācija: Latvian Veterans Center „ROTA," Elk Park, N. Y., 12427, telef.: 518-589-9878

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1004 **B. PIEKALNIŅŠ,** bass	45 RPM	$2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.		
1005 **V. SALNA,** tenors	45 RPM	$2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.		
1007 **KALVIS,** vīr. dubultkv.	45 RPM	$2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.		
1018 **DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ.**	45 RPM	$2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs		
1019 **TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE,** sopr. 45 RPM		$2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.		
1020* **THE LATVIAN TRIO**	33 RPM	$5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svita „Sena Teika."		
1021* **KALVIS,** vīru dubultkvartets	33 RPM	$5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes A. Jurjāņa — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.		
1022* **LĪGO,** jaukts koris **DAINA**	33 RPM	$5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.		
TAUTAS DEJAS, Skaņu studija **DAINA** orķestŗa izpildījumā	45 RPM	$2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.		
1028 **V. SALNA,** tenors	45 RPM	$2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.		
1026 **A. BALODIS,** baritons, orķ. pav.	45 RPM	$2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.		

DABŪJAMAS

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKŠŅES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4, Ont
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

29. oktobrī
apmeklējiet savu namu – Latviešu namu
491 College ielā, Toronto

BAZĀRS Sākums 1 p.p. Dailamatnieku izstrādājumi, loterija laimes aka u. c. pārsteigumi. Kafijas galds. V. Teteŗa gleznu izstāde.

Balle sākums 7.30 vak.
Laba mūzika. Pilna bufete.
Visus mīļi gaidīs LATVIEŠU NAMS

Nepļuren, bet runē skaidr valod!

PA VENTIŅ VALOD MELS UZ BALT CINĒS KRISS ĶEPAL UN A BILDĒM PALIGĀ NAK PINDZEĻ FREDS

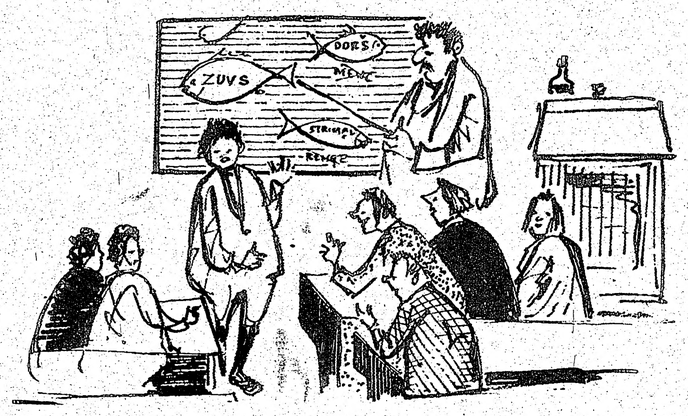

Vien vakar manē istabē kā vie- Vent, ku pavsarēs ievs zied un pa reņģēm, bet tos pleksts Popē su|vētr, melns no dusmēm, ie- lakstgāls dzied. Bet zilē ūdeņ kā pa butēm. Tie, kas nāk no Vec skrej Šans biedrībs priekšnieks akn des stiepes no Kuldig līdz paš piebalg zin, ka rāceņ i kartupeļ, Ješk Puķpodiš. Es domēj, ka viš Baltijs jūr. Es bišķ atgāz gāl un bet Valkē sprūts soc pa kāļem. mān bruks viersē pa nesamaksāt piemiedz acs, ka stāstēj pa jūr- biedr nod va pa to, ka es neabnē mals priedem, kas cinēs ar vētr Tad otrē stūrē piecēlēs viens latviešavīz, bet viš nokrit uz un pērkoņ ziben. Mums tagad cits puiss un a pierkst rādej uz krēsl un lab laik plātej tik mut tāpat jācinēs pret asimlēšan pa man: Bet va jūs zin, kā Daugav- kā zūv, kas izvilkt no ūden. Var- sov kultūr, mājs morgič un pli- pilē soc tāds pļepertašs — pa būt cilēkam uznācs delameis jeb kē dzīvīb." vušk gāl?

cit kād slikti kait, un es skrēj uz Te Ješk Puķpodiš nošņoc de- Es domēj, ka viš man i ogst ķēķ sameklēt kād šķidram, a ko gun, izslocej acs un paskatļēs uz pagodnējs, smuk paklanļēs uz to sliktam skalot prom. Pa laim tukšē skābputr bļodiņ, tad stās- viņ pus un patēc paldies. Bet tad man vēl bij palics bišķ skābputr tej tālāk: viens mazs mētans pieskrēj pie a baltem pienkunkļēm, un, pie- „Vis zāl bij pil a jonem ļo- man un iečukstēj osē, ka tas rezd- smēls pill bļodiņ, es steidzēs apa- dem, tālab es priecīgs stāstej, ka gals man nosoc latgaļ valodē pa kaļ pie sov drog. Viš noskaitēs ventiņ zvejniek cēlēs ogšē reizē aits gāl. Man no dusmēm uznāc vēl valrāk un, a rokēm pa gais a gaiļēm un broc jūrē zūvs ķert, sierc klap, un es izskrej pa do- plātdamēs, bļāv pilē balsē: ka motorlaivs plukšķēj vienē rit- rēm ārē. Es vēl tik dzierdej, ka

jonieš nosoc man paka|, ka viņ vairs negrib nekē dzierdt latviešu valodē, bet uz priekš rūns tik skaidr anglisk... Va tu, Ķepal Kriš, tagad redz un saprot, cik netaisn i mūs jonē ļods? Viņ nekē negrib dzierdt pa mūs ogstē kultūr skaidrē ventiņ valodē, bet kā Rīgs plānē galdiņ urbēj salausjušēs svētdienskolē kād tur latviešvalod. Bet mēs nevar padotes tādem, kam vēl zaļš aiz oss, un šķobt sov tīr valod, kā kād Jelgavs lielmāt va Bausks žids. Tālab Šans biedrības valdei i skaidr mels uz balt jāuzrakst, ku mēs šodien stāv!"

Ješk uzsit a dūr uz gald tā, ka man skābputr bļodiņ nokrit uz grīd un saplīs,

„Jā, ku mēs šodien stāv," es jut, ka man iekšē vārēs dusms kā kāpost zup. „To mēs nevar pieļot, ka ventiņ skaidr valod un ogst kultur miņ a kāļēm zemē iekšē."

Es pakasej gāl, sarostej bikss uz ogš un padoms man bij rokē. Mums jārakst sūdzebs grāmat izglītības ministram, tāpat kā senēs laikēs zviedr ķēniņam, ka mūs te apspiež un skolēs pļuren nieks, bet nemāc ventiņ valod.

Otrē dienē Ješk Puķpodiš sasoc kopē vis Šans biedrības valdšen, la uzrakst gar sūdzīb grāmat. Mans Dižpāķ Emiš negribēj pa to ne dzierdt, jo viš nāk no Zūrēm, ku nerunē tā kā Pil-

Tu, aits gāl, tik streb sov skābputr un neliekēs ne zīns, kā es cinēs pa ventiņ ogstē kultūr un kopīg liet," viš dusmēs šņāc kā Dundags mazbānīš. „Tu, Kriš, nemaz neškielē uz man. Domē, es tev kabat piespļāvs."

Mans vectēs jou no mazēm dienēm man bij mācejs, la a trakēm un sieviešēm apietes tik a lab. Tālab es sarostēj bikss uz ogš un mīkstē balsē tēc:

„Nebļauj tādē nejaukē balsē. Saiminiec nodomēs, ka es akal tais run priekš biedrīb pilsapulc, un uztēks man ir."

„Tov saimniec va domt, ko viņ grib, bet to es nepiejaus, ka viņs puišels man cit cilēk priekšē patais pa muļķ". Ješk grūt nopūtes un sāk strēbt man skābputr. Tā bij lab zīm, un man nāc prātē, ka viš, tāpat kā kuģs pēc vētrain jūr, beidzt atrads mierīgē Ventspil ost. Un pāties, Ješk norij pēdjē rūgušpien kunkul, aplaizej ūss un sāk pavisam mierīgē balsē stāst:

„Tu, Ķepal Kriš, atcerēs, ka izgājšē nedļē es bij uzaicināts jonātns cerīb pulciņā rūnt pa mūs pus un tā nostiprnēt viņ nacnālē domšen. Es a mīļ prāt satais smuk run un saliek tur viš sov sierd iekšē. Tu var iedomties cik smuk es runēj pa mencēm, tos strimals Dundagē tnē, Ventspilē, Dundagē va Popē, un tālab viš pa katr cen gribēj sūdzīb rakstē ietēkt, la skolēs māc zūrnisk. Puķpodiš sievs māt bij no Dundag, un tā gribēj, la rakst dundzīņ valod pa priekš, bet Dižpuņķs, ku es vien vasar bij strādējs pa mazpuis, patēc, ka pienāc man krāt runāt, sōl jau pat kā bikss bez pogēm. Beigēs, ka pienāc man kārt rūnt, sol jau bij lielē gablē, un man bij jāskrien uz dārb.

Kriš Ķepal

Komūnistu konference bez Ķīnas

Līdz šim vienīgi Francijas prezidentam de Gollam bija parādits lielais gods, atļaujot apmeklēt padomju raķešcentru Baikonurā, Kazachstanā, ap 1600 jūdžu dienvidaustrumos no Maskavas. Šo izņēmumu krievi atļāvās de Golla vizītes laikā šāgada jūnijā, atļaujot ne tikai raķešcentru apskatīt, bet pat nodemonstrējot raķešu izšaušanu. Pag. nedēļas otrā pusē Kazachstanas raķešcentrā līdzīgu uzmanību parādīja komūnistu valstu ministru prezidentiem, partiju vaditājiem un aizsardzības ministriem. Liecinieki aizrādīt, ka izredzēto vidū sarkanā Ķīna nebija atrodama, bet bija Kuba un Mongolija.

Padomju raķešcentra apskate tomēr nebija komūnistu lielās tikšanās mērķis. Pad. savienība, presē un radiofonā turpinot savu ideoloģisko kampaņu pret sarkano Ķīnu, grib panākt formālu Pekingas politikas nosodīšanu. Maskava grib panākt arī kopīgu tās sabiedroto grupas politiku kā pret Rietumiem, tā Austrumiem, panākt arī vienotu rīcību Vietnamas kara jautājumā. Pirms gadiem Maskava būtu vienkārši deklarējusi savas prasības, un ar to viss būtu kārtībā. Bet šodien Pad. savienībai jārēķinās arī ar citu domām, kaut šie citi nebūtu nekas vairāk kā tikai Maskavas sateliti.

Panākt formālu sarkanās Ķīnas nosodīšanu izrādās daudz grūtāk, nekā Brežņevs un Kosigins iedomājušies. Pad. savienība savos centienos atdūrusies pret aktīvu pretestību no Rumānijas puses, bet pasīvu no gandrīz visiem pārējiem. Kamēr Maskava tagad likusi galdā visas savas kārtis pret sarkano Ķīnu, pēdējai darot to pašu attieksmē uz Pad. savienību, pārējās komūnistu valstis, pat tiešā Maskvaas iespaidā sfairā esošās, nav tik vienpusīgi un nelokāmi noskaņotas. Rumānijas pārstāvji pag. nedēļas komūnistu galvu sarunās atklāti atkārtoja jau agrāk sacīto, — proti, ka katēgoriski protestē pret formālu sarkanās Ķīnas politikas un „kultūras revolūcijas" nosodīšanu. Daudz lielāku vienotību konferencei izdvās panākt Vietnamas jautājumā, viesiem un Pad. savienībai saroķojoties atzinā, ka amerikāņu agresija Vietnamā jāatsit un ka pirmais solis ceļā uz militārām sekmēm ir lielāka palīdzība Ziemeļvietnamai. Par lielāku palīdzību, kā zināms, komūnistu pasaulē runāts jau ilgi; jebkādi redzami rezultāti līdz šim tomēr izpalikuši.

ULBRICHTS PIEDĀVĀ SARUNAS

Austrumvācijas komūnistu partijas vaditājs Valters Ulbrichts domā, ka pienācis laiks uzsākt regulāras sarunas ar Rietumvāciju. Daudz runā arī par ieteikumiem paplašināt tirdzniecisķās saites abu Vāciju starpā.

Nedēļas nogalē no Bonnas uz Rietumberlīni izlidoja kanclers Erhards kam bija gaŗākas sarunas ar Rietumberlines lielvecāko Brantu, kurš iepriekšējā nedēļā bija apmeklējis Austrumvāciju. Rietumvācijas sociāldemokrati grib panākt ciešāku saskari ar Austrumvāciju, un Herberts Vēners, Branta līdzstrādnieks un sociāldemokratu partijas priekšsēža vietnieks, pat jau sapņo par abu Vāciju saimniecisku federāciju. Lielvecākais Brants tai pašā laikā iesaka Bonnas kristīgo un brīvo demokratu koalicijai iegaumēt faktus un ieņemt reālāku nostāju pret Austrumvāciju. Tas tieši pa prātam Austrumvācijas komūnistu vaditājam, kas gatavs runāt „par visu, kas vien varētu uzlabot attieksmes starp Rietumvāciju un Austrumvāciju". Ulbrichts iesaka iepriekš izplānotu sarunu virkni, debatēm notiekot rotācijas ceļā Bonnā un Austrumberlīnē.

Kancleram Erhardam acumirkli tomēr daudz vairāk problēmu, nekā tikai sociāldemokratu neapmierinātība ar viņa Austrumvācijas politiku. Visvairāk Erhardu māc šķelšanās valdībā un iekšējā šķelšanās koalicijas valdības politiskajās partijās. Vadoties no šīm iekšējām grūtībām, jāsagaida, ka pašreizējos apstākļos Erhards nedaris absolūti neka un turpinās savu līdzšinējo piesardzības politiku pret Ulbrichta Austrumvāciju.

SMITS KĻŪST PIEKAPĪGĀKS

Anglijas draudi meklēt sankcijas pret Rodēziju Apvienotajās nācijās, Solsberijā atraduši augligu zemi. Rodēzija un Anglija,— izteicās ministru prezidents Smits, — vienojušās ministru prezidenta Vilsona sešos pamatpunktos. Smita uztverē Anglija un Rodēzija tagad viena otrai daudz tuvāk, nekā pārējā pasaule spēj saskatīt. Galīgu vienošanos kavē vairs tikai virkne mazsvarīgu sīkumu.

Ministru prezidenta Vilsona pirmais pamatnoteikums Rodēzijas strīda atrisināšanai ir nepieciešamība netraucētam progresam, kas novestu pie vairākuma valdības Rodēzijā. Tā kā tiek runāts vienīgi par netraucētu progresu, Smits šajos vārdos saskata iespēju šo progresu padarīt nekustīgi lēnu, tādēļ angļu noteikumus principā akceptē cerībā, ka tālākais sarunu laiks nāks Rodēzijai par labu. No neatkarības Smits nav atteicies un Anglijai paziņojis, ka tiklīdz Rodēziju izslēgtu no Britu kopvalsts, tā sevi pasludinātu par neatkarīgu republiku.

Bez progresa vairākuma valdības virzienā Anglija no Rodēzijas baltajiem prasa arī nemēģināt mainīt konstitūciju, kas vērtētu nelabvēlīgi atsaukties uz krāsainajiem; prasa arī tūlītējas politiskas augšupejas iespējas afrikāņiem, progresu rašu diskriminācijas virzienā un visiem Rodēzijas iedzīvotājiem akceptējamas konstitūcijas izstrādāšanu.

Politiskie lietpratēji sagaida, ka ministru prezidents Smits ārēji rādīs pazemību un padevību Anglijas prasībām, toties praksē darīs, cik vien iespējams maz, to pašu cenšoties paveikt, cik vien iespējams lēni.

AKTUĀLAIS KATRĀDĀ

☆ Nule notikušajā pilsētas tēvu pārvēlēšanā Montrealā piedalījas tikai 1/3 balsot tiesīgo vēlētāju. No jauna uz 4 gadiem ievēlēts līdzšinējais pilsētas galva Žans Drapo, kuŗš saņēma 95% kopējā balsu skaita.

☆ Kvebekas skolotājus, acīmredzot, neinteresē bērnu zināšanas, jo tie atkal sasparojušies uz streiku. Provinces izglītības departaments izdevis noteikumu, ka skolu pārvaldēm, kuŗas vēlas paaugstināt skolotāju algas virs valdības noteiktajām likmēm, jāpieprasa izglītības departamenta atļauja vai arī pašām jāsedz paaugstināšanas izdevumi. Kvebekas skolotāju apvienība pret šādiem noteikumiem protestē un jau runā par ieventuāla streika iespējām janvārī. Apvienībā iesaistīti 50.000 katoļticīgu skolotāju, no tiem 1.200 māca angļu valodā.

☆ Jau sen Kanadas anglikāņu baznīcas aprindās veicināts uzskats pieslēgties apvienotajai baznīcai. Nesen tomēr kādā anglikāņu baznīcas sinodē iesniegts priekšlikums drīzāk pievienoties katoļu baznīcai. Anglikāņu arhibīskaps H. Klārks izteicies, ka priekšlikumu virzīs uz Vispārējo anglikāņu sinodi apspriešanai, tomēr pēc 23 gadu sarunām ar apvienoto baznīcu nav domājams, ka varētu notikt piesliešanās katoļu baznīcai.

VIETNAMAS MIERS MANILAS SARUNU PAMATĀ

Ārlietu ministri Manilā sarādās jau pag. nedēļas nogalē, kaut Vietnamas konfliktā iejaukto rietumvalstu sabiedroto konference Filipīnu galvaspilsētā sākās tikai pirmdien, kad no Austrālijas apmeklējuma ieradās arī ASV prezidents Džonsons.

ASV ārlietu ministrs Rasks, Filipīnu ārlietu ministrs Ramoss un pārējie konferences gatavotāji vienbalsīgi uzsvēra, ka Manilā nerunās par Vietnamas kara kāpināšanas nepieciešamību, nerunās arī par militāro stratēģiju, bet konference savu laiku veltīs miera meklējumiem Vietnamas karā. Savienoto valstu pārstāvji ar vislielāko interesi gaida uzklausīt pārējo domas jautājumā, kā reaģētu Ziemeļvietnama, ja iestātos jauna pauze tās teritorijas bumbošanā. ASV, kā zināms, gatavas bumbošanu pārtraukt, bet tikai tad, ja komūnisti gatavi kaut ko konkrētu solīt — un solīto arī pildīt — militārās aktivitātes samazināšanā. Līdz šim Ziemeļvietnama nekādu pretimnācību amerikāņu piedāvājumiem nav parādījusi. Konferences sākuma premise ir sabiedroto pārliecība, ka Ziemeļvietnamai tagad jāsaprot, ka militāra uzvara Vietnamas karā vairs nav panākama. Atliek tikai minēt un gaidīt, ko Ziemeļvietnama ar šo atziņu iesāks. Sabiedrotiem visnepatīkamākais būtu, ja Ziemeļvietnama turpinātu nereaģēt uz visām miera uvertīrām un tikai cinoties no dienas dienā līdzšinējā tempā. Prezidents Hočimins domā, ka ar šādu taktiku Vietnamā var piesaistīt lielus sabiedroto spēkus, nodarot, jo sevišķi amerikāņiem, tik smagus zaudējumus, ka tiem būs jāsāk šaubīties par augsto cenu, kuŗa jāsamaksā, negūstot nekādu tiešu panākumu. Tā, protams, ir Hočimina versija. Līdzīga stāvokļa apskate no sabiedroto puses novestu pie straujas spēku palielināšanas, sauszemes uzbrukumu pastiprināšanas un iznīcinošākas bumbošanas, skaŗot tādus mērķus, kas līdz šim palikuši neaizskarti.

Hanoja Manilas konferences darbu pat nemēģinājusi atvieglināt. Hočimins pat ar pušplēstu vārdu nenorādīja, kā reaģētu uz dažādiem sabiedroto piedāvājumiem. Pirmās pesimisma zīmes parādījās Filipīnu ārlietu ministra Ramosa vārdos, izsakot šaubas, vai konferencei izdosies atrast miera formulu Vietnamai. Gan pagaidām klusībā, bet Ramosa šaubām konferencē radās daudz sekotāju.

LABĀK UZBRUKT...

ASV tautas vietnieku nama locekļis E. Dervinskis par savu uzstāšanos pret Pad. savienību starptautiskajā parlamentāriešu sanāksmē Teherānā saņēmis atzinības vēstuli no ASV ārlietu ministra D. Raska. „Domāju, ka debatēs ar komūnistiem arvien labāk ieņemt uzbrucēja stāvokli, nevis atvairīties un aizstāvēties, kāda ir prezidenta Džonsona pašreizējā nostāja ārpolitikā", paskaidroja republikāņu deputāts. E. Dervinskis.

Pēc Ņujorkas . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Sanāksme nolēma, ka aktivizējama darbība īpašas apspiesto tautu komitejas radīšanai pie ASV kongresa. Ievērojot jau veikto darbu un gūto pieredzi, šī uzdevuma vadību lūdza uzņemties Americans for Congressional Action to Free the Baltic States. Tas ir darbs, kuŗu varēs uzsākt tikai pēc pamatīgas sagatavošanās, uzklausot arī mums draudzīgo amerikāņu valstsvīru domas un padomus.

Ņujorkas sanāksmē arī konstatēja, ka jau gandrīz kopš pirmajām dienām, kad latvieši pēc otra pasaules kaŗa sāka iecelot ASV, mēģināts panākt Apvienoto nāciju labvēlīgu nostāju Baltijas valstu brīvības atjaunošanas jautājumā. Šai ziņā paveikts ļoti daudz darba, kuŗu ne katrreiz būtu bijis ieteicams reklamēt presē. Tagad šī specifiskā informācijas darba veikšanai radīta īpaša organizācija, kuŗu mēs pazīstam ar saīsinājuma nosaukumu BATUN. Sanāksme lūdza šo organizāciju turpināt darbu iesāktajā virzienā un aktivitāti vēl kāpināt, kamēr pienāks brīdis, kad jutīsim, ka mūsu taisnā lieta ir saskatīta un atzīta. Sanāksme arī izteica pateicību vislem, kuŗi šai darbā līdz šim jau pielikuši savus spēkus.

Bez vairākiem citiem ieteikumiem, kuŗu vidū bija arī ierosinājums radīt iestādījumu komūnisma pētīšanai un mums tik nepieciešamo zināšanu apgūšanai argumentācijām šai darba laukā, sanāksme arī vienojās lūgt visas latviešu akadēmiskās organizācijas ne tikai veidot savu iekšējo dzīvi, bet arī aktīvi piedalīties kopīgajā nacionālpolitiskajā ciņā. No savas puses gribētos līdzīgu lūgumu nodot arī mūsu draudzēm.

(Nobeigums nāk. numurā)

I JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Vienreizējs pirkums un ieguldījums.

Telefoni:
536-0143
533-8553-4

TEXACO SERVICE (automobiļu un traktoru remontu darbnīca ar benzīna pildītavu) un jauns 3 guļamistabu moderns bungalovs 1 jūdzi uz Hamiltonas pusi no St. Catharines, ceļu krustojumā pie 8. autoceļa. 3 akri stūŗa apbūves gabals, ideāls moderna moteļa būvei. Neierobežotas iespējas labam auto mechaniķim vai personai, kas gribētu izveidot un nodrošināt personīgu uzņēmumu. Prasītā cena $42.000.00 ar mērenu iemaksu. Atlikums uz vienu atklātu ogligāciju.

ST. CATHARINES. Augļu farma: 13 akru zemes platība ar dzīvojamo ēku, dubultgarāžu un šķūni, ar laukssāmniecības mašīnām, kas ieskaitītas prasītajā cenā. Audzē vīnogas, plūmes, bumbieŗus, firziķus un zemenes. Gada ienākums $7.000.00 līdz $8.000.00 gadā. Prasītā cena $26.500 ar apmēram pusi iemaksas. Viena atklāta obligācija par atlikumu.

Šos īpašumus piedāvājam vispirms saviem tautiešiem, kamēr cittautieši par tiem nav informēti.

Lūdz zvanīt nesaistošai informācijai H. Makaram LE 6-0143 vai RU 3-1750 katrā laikā.

realtor